

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијси савјет

Рјешење

по Пријави концентрације привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево

„СКРАЋЕНА ВЕРЗИЈА“

**Сарајево
Октобар, 2025. године**

Број: УП-01-26-1-003-77/25
Сарајево, 15.10.2025. године

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са чл. 12., 14., 16., 17. и 18. Закона о конкуренцији («Службени гласник БиХ», бр. 48/05, 76/07 и 80/09), на основу Закључка о покретању поступка по пријави концентрације привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево, Франца Лехара 7, 71000 Сарајево број УП – 01-26-1-003-19/25 од 24.04.2025. године, на 35. сједници одржаној дана 15.10.2025. године, је донио

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Оцјењује се условно допуштеном концентрација која настаје стицањем директне контроле привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево над привредним субјектом Telemach ВН д.о.о. Сарајево.
2. Налажу се мјере и услови које су учесници концентрације дужни испунити како би се отклонили негативни ефекти предметне концентрације на тржишну конкуренцију у роковима утврђеним за њихово испуњење, како слиједи:
 - 2.1. **Мјера број 1** - Привредни субјекти БХ Телеком д.д. Сарајево и Telemach ВН д.о.о. Сарајево се обавезују да неће повећавати малопродајне цијене фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета на подручју Босне и Херцеговине, као и постојећих трипле и double пакета, изнад индекса *THCI* који се рачуна на начин: $THCI = CPI + X$ гдје је *CPI* – званични индекс потрошачких цијена за БиХ (објављује га Агенција за статистику БиХ), а *X* – корективни фактор који одражава стварне промјене оправданих трошкова пословања (*OPEX*), уз задржавање постојеће квалитете услуга.
 - 2.2. **Мјера број 2** - Привредни субјекти БХ Телеком д.д. Сарајево и Telemach ВН д.о.о. Сарајево се обавезују да ће сви претплатнички уговори са обавезним трајањем о пружању услуга фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета који су на снази у тренутку закључења трансакције, остати на снази под условима под којима су закључени са учесницима концентрације до истека обавезног трајања претплатничких односа. У случају промјене услова или цијена по критеријима наведеним у Мјери 1, који су неповољнији за претплатнике, претплатници имају право на раскид уговора без посљедица, у складу са примјењивим секторским прописима.
 - 2.3. **Мјера број 3** - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да ће учесници концентрације пословати као одвојени привредни субјекти као и да ће БХ Телеком д.д. Сарајево успоставити механизме осигурања спречавања протока информација између радника учесника концентрације, и то у погледу пословно осјетљивих података, што не укључује извјештавање према привредом субјекту БХ Телеком д.д. Сарајево и особама одређеним од стране управе привредног

субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево (чија имена ће бити достављена независном ревизору и Конкурентијском савјету БиХ) везано за извјештавања о пословним резултатима и плановима, финансијским показоцима, подацима потребним за остварења синергијских учинака између учесника концентрације и међуоператорске односе у погледу veleprodajних услуга.

2.4. Мјера број 4 - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да како самостално тако и са привредним субјектом Telemach ВН д.о.о. Сарајево неће преузети већинску контролу над другим привредним субјектима пружаоцима телекомуникацијских услуга, који послују на тржишту Босне и Херцеговине или дијеловима привредних субјеката.

2.5. Мјера број 5 - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево неће аплицирати за Дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система.

Рок за извршење Мјера 1-5 је 3 (три) године од дана ступања на снагу купопродајног уговора.

2.6. Мјера број 6 - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да у дефинираном року од 18 мјесеци изврши продају једног дијела привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево с циљем смањења тржишног учешћа фиксног интернета привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево унутар Босне и Херцеговине за три (3) процентна поена у односу на постојеће стање. Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево је дужан да у року од 30 дана по истеку рока од 18 мјесеци од провођења концентрације достави Конкурентијском савјету извјештај о испуњењу дефинисане мјере сачињен од стране независног ревизора који Конкурентијски савјет БиХ може продужити за додатни временски период/рок, уз услов да је недвосмислено и јасно доказано да је субјект правовремено, одговорно и транспарентно провео активности с циљем испуњења мјере дефинишући фер, коректну и тржишно дефинисану продајну цијену дијела привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево.

За Мјеру 6 одређује се рок од 18 мјесеци који се може продужити за додатни временски период/рок у случају да Мјера није проведена из оправданих разлога.

3. Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево је дужан у року од 60 дана од дана потписивања купопродајног уговора доставити приједлог (3) три повјереника/независна ревизора, који ће пратити испуњење мјера наложених овим рјешењем једном годишње, а по потреби и чешће те подносити писани извјештај о резултатима извршеног надзора спровођења мјера Конкурентијском савјету БиХ, уз услов доставе релевантне документације којом се доказује квалифицираност предложеног независног ревизора за праћење provedбе мјера, услова и рокова које одреди Конкурентијски савјет БиХ, при чему независни ревизор мора бити стручњак за тржиште телекомуникација. Повјереник /независни ревизор треба бити реномирана и искусна правна особа која покрива више сегмената стручности потребних за надзор укупности свих мјера и услова и која није персонално ни капитално повезана са учесницима концентрације, која

посједује потребне квалификације за извршење тог посла и која не смије бити изложена или постати изложена сукобу интереса.

4. Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево је дужан да одмах а најкасније у року од 8 (осам) дана од потписивању уговора о купопродаји привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево, исти доставити КонкурENCIЈском савјету БиХ у оригиналу или у овјереној копији на једном од службених језика у Босни и Херцеговини.
5. Обавезује се привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево да уплати административну таксу у укупном износу од 50.000,00 КМ (педесет хиљада конвертибилних марака) у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.
6. Ово Рјешење о концентрацији се уписује у Регистар концентрација.
7. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у Службеном гласнику БиХ, службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

О б р а з л о ж е њ е

КонкурENCIЈски савјет БиХ (у даљем тексту: КонкурENCIЈски савјет) је дана 27.01.2025. године под бројем: УП-01-26-1-003-1/25 запримио Пријаву концентрације привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево, ул. Франца Лехара бр. 7, 71000 Сарајево (у даљем тексту: БХ Телеком, Стицалац или Подносилац пријаве), заступан по адвокатима из Сарајево, Езмани Турковић и Џани Смаилагић Хромић из Адвокатског уреда Марић & Цо, Мехмеда Спахе 26, 71000 Сарајево, која настаје тако што БХ Телеком стиче контролу над привредним субјектом Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића бр. 216, 71104 Илица (у даљем тексту: Telemach или Циљно друштво).

Подносилац пријаве је самоиницијативно допунио пријаву концентрације поднеском који је запримљен од стране КонкурENCIЈског савјета дана 31.01.2025. године под бројем: УП-01-26-1-003-2/25.

Увидом у поднесену Пријаву концентрације КонкурENCIЈски савјет је утврдио да иста није потпуна и комплетна, у смислу члана 30. Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон о конкуренцији или Закон) и чл. 9. и 11. Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрације привредних субјеката («Службени гласник БиХ», бр. 34/10), те је у складу са чланом 31. Закона о конкуренцији актима број: УП -01-26-1-003-3/25 од 21.02.2025. године и број: УП -01-26-1-003-8/25 од 27.02.2025. године затражена допуна Пријаве концентрације.

Тражена документација је запримљена од стране КонкурENCIЈског савјета дана 12.03.2025. године (поднесак привредног субјекта БХ Телеком запримљен под бројем број: УП -01-26-1-003-9/25 и поднесак привредног субјекта Telemach број: УП -01-26-1-003-10/25).

Пријава је поднесена, у смислу члана 16. став (2) Закона обзиром да је правни основ предметне Пријаве концентрације Писмо намјере потписано од стране БХ Телеком као Купца са једне стране и (..)**¹., као Продавца са друге стране, дана 23.01.2025. године.

Подносилац је у достављеној Пријави навео да предметну концентрације намјерава пријавити органу надлежном за конкуренцији Црне Горе.

У циљу утврђивања свих релевантних чињеница КонкурENCIЈСКИ савјет се захтјевима број: УП -01-26-1-003-4/25 од 21.02.2025. године, број: УП -01-26-1-003-8/25 од 27.02.2025. године и број: УП -01-26-1-003-14/25 од 24.03.2025. године обратио и Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: РАК) за доставу података и информација у вези са тржиштем телекомуникација у Босни и Херцеговини.

РАК је доставио тражене податке актима за примљеним дана 28.02.2025. године под бројем: УП – 01-26-1-003-7/25, дана 13.03.2025. године под бројем: УП – 01-26-1-003-11/25 и дана 27.03.2025. године под бројем: УП – 01-26-1-003-16/25.

Након комплетирања Пријаве КонкурENCIЈСКИ савјет је Подносиоцу пријаве издао Потврду о комплетној и уредној Пријави, у смислу члана 30. став (3) Закона, дана 24.04.2025. године актом број: УП- 01-26-1-003-17/25.

КонкурENCIЈСКИ савјет је на основу прелиминарне процјене достављених и расположивих података оцијенио да би провођење предметне концентрације могло имати за посљедицу негативне ефекте, односно значајно нарушавање конкуренције на релевантном тржишту у области телекомуникацијског сектора, на подручју Босне и Херцеговине стога је одлучио да безведеног поступка није могуће утврдити релевантно тржиште у производном и географском смислу, тржишна учешћа учесника концентрације и њихових конкурената, као и анализирати ефекте предметне концентрације на релевантном тржишту предметне концентрације.

У складу са наведеним, КонкурENCIЈСКИ савјет је на својој 26. сједници одржаној дана 24.04.2025. године, на основу чл. 27. и 32. ст. (1) и (2), а у вези са чл. 12., 13., 14., 17. и 18. Закона о конкуренцији, донио Закључак о покретању поступка број: УП – 01-26-1-003-19/25, којим се покреће поступак оцјене концентрације привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево, ул. Франца Лехара бр. 7, 71000 Сарајево и привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића бр. 216, 71104 Илица.

КонкурENCIЈСКИ савјет је у складу са одредбама Закона извршио процјену и извјесност евентуалног настајања неповољних учинака концентрације по тржишну конкуренцију и крајње потрошаче у смислу повећања цијена, што Подносиоцу пријаве омогућава доминантни положај који је имао и прије провођења концентрације, затим смањење избора за потрошаче, отварања могућности за предаторске цијене, одбијање пословања и др.

У складу са чланом 13. Закона о конкуренцији забрањене су концентрације привредних субјеката које као резултат имају значајно нарушавање тржишне конкуренције на

¹ (..)** - подаци представљају пословну тајну

цијелом тржишту Босне и Херцеговине или у њеном значајнијем дијелу, а посебно којима се ствара нови или јача постојећи доминантни положај.

Наведени члан Закона је у потпуности усклађен са Уредбом савјета ЕЗ бр. 139/2004 од 20.01.2004. године о контроли концентрација између привредних субјеката („Службени лист Европске уније“, бр. Л 024/1), којом је прихваћен критеријум према којем је забрањена она концентрација која „значајно ограничава ефикасну тржишну конкуренцију“ (тзв. SIEC test = *significant impediment to effective competition*) шири од оног прописаног Уредбом из 1989. године, иако је и даље у пракси у великој већини концентрација проблематично управо стварање односно јачање доминантног положаја. Оно што се хтјело постићи проширењем материјално правног теста јесте обухватање оних ситуација у којима не долази до стварања односно јачања доминантног положаја привредних субјеката који настаје концентрацијом, али ипак концентрација доводи до смањења тржишне конкуренције.²

У складу са чланом 17. Закона КонкурENCIЈСКИ савјет приликом процјене намјераване концентрације анализира ефекте који као посљедицу имају значајно нарушавање тржишне конкуренције, односно да ли се таквом концентрацијом ствара или јача доминантан положај, а нарочито:

- a) Структуру релевантног тржишта,
- b) Ефекте концентрације на остале стварне и потенцијалне конкуренте,
- c) Положај учесника у концентрацији, њихове тржишне учешћа, економску и финансијску снагу,
- d) Могућност и избор добављача и корисника,
- e) Економске, правне и друге препреке уласка на тржиште,
- f) Ниво унутрашње и међународне конкурентности учесника у концентрацији,
- g) Трендове понуде и потражње релевантних роба / или услуга,
- h) Трендове техничког и економског развоја,
- i) Интересе потрошача.

1. Примijeњени прописи

1.1. Правни оквир оцјене концентрације у Босни и Херцеговини

КонкурENCIЈСКИ савјет у провођењу поступка оцјене допуштености концентрације примijeњено је одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», број 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја („Службени гласник БиХ“, број 34/10) те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријума за оцјену концентрација привредних субјеката („Службени гласник БиХ“, број 34/10).

Слиједом наведеног, КонкурENCIЈСКИ савјет је имао у виду и прописе Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине, како слиједи:

- Правило РАК-а 97/2024 о условима пружања јавних електронских комуникацијских услуга и односима с крајњим корисницима број: 03-02-2-2118-1/24 од 19.12.2024. године,

² Право тржишног натјечања, Влатко Буторац Малнар, Јасминка Пецотић Кауфман и Синиша Петровић, Загреб 2013, стр. 312

- Правило РАК-а 62/2012 о преносивости телефонских бројева,
- Правило РАК-а 68/2013 о обављању дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга.
- Правило РАК-а 73/2014 о обављању дјелатности пружаоца јавних мобилних телефонских услуга.

1.2. Одговарајућа примјена критерија из правне стечевине ЕУ

КонкурENCIЈски савјет, на основу члана 43. став (7) Закона, може користити судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије.

Слиједом наведеног КонкурENCIЈски савјет је у предметном случају извршио увид у релевантне документе Европске комисије и то Уредбу Савјета број 139/2004 о контроли концентрација између привредних субјеката (EC Merger Regulation, OJ 2004/L 24/1; у даљем тексту: Уредба Савјета о концентрацијама), Обједињену обавијест о надлежности Комисије на основу Уредбе Савјета (ЕЕЗ) бр. 139/2004 о контроли концентрација између привредних субјеката (Commission consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings; OJ C 95, од 16.04.2008), Обавјештење Европске комисије о дефиницији релевантног тржишта за потребе права тржишне конкуренције Уније (Ц/2024/1645), те Обавјештење Европске комисије о мјерама примјењивим по уредби Савјета о концентрацијама НО 802/2004 ОЈ X 267 од 22.10.2008. године), Обавјештење Европске Комисије о концепту концентрација привредних субјеката те Смјернице за оцјену хоризонталних /вертикалних концентрација.

Наведене Уредбе, обавјештења, документи Европске уније, доступни су на службеној Интернет страници Европске комисије www.ec.europa.eu/competition.

2. Учесници концентрације

Учесници концентрације су привредни субјекат ВН Telecom д.д. Сарајево и привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево.

2.1. Привредни субјекат БХ Телеком, Подносилац пријаве

Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево, ул. Франца Лехара бр. 7, 71000 Сарајево регистрован под регистарским (матичним) бројем МБС: 65-02-0012-10 на Опћинском суду у Сарајеву.

БХ Телеком је један од водећих телеком оператора у Босни и Херцеговини чији је фокус пословања пружање услуге из области телекомуникација. Основна дјелатност привредног субјекта БХ Телеком су жичане телекомуникације (шифра дјелатности 61.10).

Основни предмет пословања друштва БХ Телеком је пружање услуга у области телекомуникација и то услуга мобилне телефоније, фиксне телефоније, дистрибуције аудиовизуалног садржаја и услуга Интернета на подручју Босне и Херцеговине.

Основни капитал друштва БХ Телеком износи 634.573.580 КМ и подијељен је на 63.457.358 обичних акција номиналне вриједности по 10 КМ. Укупно 90% акција друштва БХ Телеком је у власништву Федерације Босне и Херцеговине, док је преостали

дио власништва над акцијама у власништву великог броја физичких и правних лица и истим се тргује на слободном тржишту.

Правни претходник БХ Телеком био је привредни субјекат Јавно предузеће ПТТ Саобраћај БиХ, регистрован дана 31. јула 1992. године с основним циљем хитне успоставе телекомуникационог саобраћаја у Босни и Херцеговини Одлуком Владе Федерације БиХ од 20. децембра 2001. године, ЈП ПТТ Саобраћај БиХ је реорганизовано и формирана су два нова правна субјекта и то ЈП БХ Пошта и ЈП БХ Телеком.

У садашњем облику БХ Телеком постоји и послује од 12. марта 2004. године када је промијењен облик предузећа и усклађен са Законом о привредним друштвима, (Одлука Владе Федерације Босне и Херцеговине о давању сагласности на План реорганизације - промјена облика ЈП БХ Телеком Сарајево у Дионичко друштво БХ Телеком Сарајево ("Службене новине ФБиХ" број 66/03) и Одлуке Владе Федерације БиХ о давању сагласности о промјени облика организовања Јавног предузећа БХ ТЕЛЕКОМ Сарајево у Дионичко друштво ("Службене новине ФБиХ", број 1/04).

Од почетка пословања БХ Телеком је фокусиран на тржиште цијеле Босне и Херцеговине, па дјелује на територији Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта. Своје пословање остварује и путем регионалних дирекција и телеком центара и то: Дирекција Сарајево, Дирекција Тузла, Дирекција Зеница, Дирекција Бихаћ, Дирекција Травник, Дирекција Мостар, Дирекција Горажде, Дирекција Брчко и Дирекција Бања Лука са сједиштем у Бања Луци.

2.1.1. Повезани привредни субјекат БХ Телеком

БХ Телеком има повезани привредни субјекат Metropolis Media д.о.о. Сарајево, Змаја од Босне бр. 88, 71000 Сарајево, регистрован под регистарским (матичним) бројем МБС: 65-01-0355-22 на Опћинском суду у Сарајеву који, према подацима из Пријаве, послује на тржишту производње и емитовања аудиовизуелног садржаја.

Metropolis Media д.о.о. Сарајево је примарно регистрована за производњу и емитовање телевизијског програма и послове који слиједе након тога. Према оснивачким актима друштво Metropolis Media д.о.о. Сарајево је друштво за производњу, набавку и емитовање ТВ садржаја, линеарног рау TV канала, те продају права на емитовање ТВ садржаја и услуге маркетинга. „Metropolis Media“ д.о.о. Сарајево је 2023. године добила одобрење за оснивање тематског тв канала од РАК те је основан канал који пружа филмски, серијски и колажни садржај (MY TV канал). Канал је почео са емитовањем 10.02.2023. године у склопу Моја ТВ платформе, односно на ИПТВ платформи привредног субјекта БХ Телекома.

2.2. Привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Циљно друштво

Привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића бр. 216, 71104 Илиџа уписан је регистар привредних субјеката Опћинског суда у Сарајеву под матичним бројем субјекта МБС 65-01-0620-08, са регистрованим оснивачким капиталом у висини од 35,417,011.31 КМ.

Основни предмет пословања друштва Telemach је пружање малопродајних услуга у области телекомуникација и то - услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја путем дигиталне и аналогне кабловске телевизије, дигиталне сателитске телевизије - DTH (Direct-To-Home), услуге интернета у БиХ а носилац је и дозволе за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга (тзв. алтернативни пружалац услуге фиксне телефоније) на подручју Босне и Херцеговине.

Telemach је у 100% власништву привредног субјекта BOSNIA BROADBAND S.a r.l., 2, Rue Edward Steichen, 2540 Luxembourg, Luxembourg. Дио је United Групе која послује у осам земаља Југоисточне Европе, у чијем саставу налазе се још и телекомуникациони оператери: СББ у Србији, Telemach у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори, оператер сателитске телевизије Тотал ТВ и НетТВ Плус, провајдер телекомуникационих сервиса путем јавног интернета.

Дио United групе је и United Media, коју чине спортски, филмски, дјечији и други Pay TV канали у региону – Спорт клуб, Нова, Н1, Cinemania, Ултра, Мини ултра, Лов и риболов и Гранд, као и CAS Media, агенција за продају огласног простора на кабловским и сателитским каналима у регион.

United Group је у већинском власништву BC Partners, алтернативне инвестиционе компаније која има преко 40 милијарди Еура у имовини којом управља кроз приватне инвестиције, приватни дуг и сегмент некретнина.

Telemach има 31 регистровану подружницу на подручју Босне и Херцеговине и нема повезаних привредних субјеката на територији Босне и Херцеговине. Рјешењем Опћинског суда у Сарајеву број 065-0-Рег-24-003206 од 05.09.2024. године истом су у цијелости припојена његова дотадашња повезана друштва „ХКБ нет“ д.о.о. Сарајево, „М&Н“ Компану д.о.о. Сарајево и КАТВ „НС“ д.о.о. Сарајево. Тиме су посљедично „ХКБ нет“ д.о.о. Сарајево, „М&Н“ Компану д.о.о. Сарајево и КАТВ „ХС“ д.о.о. Сарајево престала да постоје и брисана су из судског регистра.

3. Правни основ и облик концентрације

Правни основ концентрације је Писмо намјере од 23.01.2025. године потписано у Сарајеву од стране друштва БХ Телеком као Купца и друштва (..)** у име Продавца.

Подносилац пријаве БХ Телеком као потенцијални купац је дана 23.01.2025. године потписао Писмо намјере са потенцијалним продавцем друштвом (..)** (Писмо намјере) у складу са којим је изражена намјера закључења уговора о куповини 100% учешћа у привредним субјектима Telemach ВН и Telemach Црна Гора д.о.о., Бул. Револуције Бр. 50/5, Подгорица, Црна Гора.

(..)** те је из тих разлога потписник Писма намјере као Продавац.

У складу са предметним Писмом намјере стране (БХ Телеком и (..)** су се усагласиле да ће, по испуњењу одређених услова (прије свега добијања одобрења од стране Конкуренцијског вијећа и других услова), потписати Уговор о куповини учешћа на основу којег ће Подносилац пријаве од повезаних привредних субјеката (..)** учешћа у друштву Telemach и Telemach Црна Гора д.о.о.

Према наведеном, БХ Телеком намјерава да стекне контролу над Циљним друштвом, у смислу члана 12. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији.

4. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације привредних субјеката, у смислу члана 14. став (1) тачка б) Закона, постоји ако укупни годишњи приход сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварена продајом роба и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износе најмање 8 милиона КМ по завршном рачуну у години која је претходила концентрацији, или ако је њихово заједничко учешће на релевантном тржишту веће од 40,0%.

Укупни годишњи приходи привредних субјеката учесника концентрације и повезаних друштава, на дан 31. децембра 2024. године:

Табела 1.

Привреди субјекат	Укупан годишњи приход на нивоу БиХ	Укупан годишњи приход на свјетском нивоу
	КМ	КМ
БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**
Telemach ВН д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**

Извор: Подаци из Пријаве

Укупан годишњи приход привредног субјекта Metropolis Media д.о.о. Сарајево износио је 3.968.062,00 КМ на нивоу Босне и Херцеговине и 1.955,00 КМ на свјетском нивоу.

Годишњи приход учесника концентрације представља укупне приходе (без пореза на додану вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације на тржишту Босне и Херцеговине) у смислу члана 9. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката.

Према подацима из Табеле 1. учесници концентрације су испунили услов из члана 14. став (1) тачка б) Закона и то услов који се тиче укупног прихода на тржишту Босне и Херцеговине, обзиром да су привредни субјекти са сједиштем и пребивалиштем у Босни и Херцеговини, те су исти били у обавези поднијети Пријаву концентрације Конкурвенцијском вијећу.

8. Стратешки и економски разлози којима Подносилац пријаве правно и економски образлаже концентрацију

Подносилац пријаве је у Пријави образложио користи провођења предметне концентрације, како са правне тако и економске стране. Тако би БХ Телеком преузимањем привредног субјекта Telemach имао могућност уштеде на трошковима, а такве уштеде би се пренијеле на купце у облику бољег квалитета услуга које се пружају.

Предметна концентрација између Подносиоца пријаве и Циљног друштва доноси низ предности за кориснике и релевантно тржиште, при чему се према мишљењу истог неће нарушити тржишна конкуренција, већ ће се унаприједити телекомуникацијски сектор у Босни и Херцеговини.

У погледу развоја широкопојасне мреже, бројне су предности синергије друштва након циљане аквизиције, која би довела до повољнијег положаја на начин да би се међусобно могли искористити тренутни капацитети постојећих кабловских и цијевних коридора као и „last mile“ инфраструктуре (*last drop*) у урбаним подручјима, која се иначе увијек и

свим провајдерима приоритетнија од руралних подручја због изразито већег потенцијала, већег броја пословних и привредних корисника и веће пенетрације корисника по јединици површине, чиме би се убрзао и поједноставио развој оптичке фиксне мреже са одређеним уштедама инвестицијског дијела, а који би се као такав посебно могао преусмјерити на развој овог сегмента у мањим градовима и руралним зонама, што би био искорак који у Босни и Херцеговини и региону до сада нико није радио. Наиме, у недостатку регулаторног оквира за велепродајни приступ кабловској канализацији, у пракси је дошло до тога да се дешава дуплирање инфраструктуре, те да до једне зграде постоји ископана кабловска канализација и од Подносиоца пријаве и од Циљног друштва.

Синергија учесника концентрације са аспекта времена вишеструко убрзава посљедичне процесе развоја фиксних мрежа. Додатне бенефиције синергије би значиле да се са поједностављеном изградњом јединствене оптичке инфраструктуре без дуплих процеса, дуплих инвестиција и дуплог узурпирања урбанистичко архитектонских простора (за обје компаније) стварају технолошки предуслови да крајњи корисници и даље имају могућност избора јединствене понуде, пакета и услова пословања од сваке компаније појединачно и неовисно реализовано кроз тренутно најсавременију технологију приступа интернету и видео сервисима. Овакав претходно образложен приступ је нешто што је тренутно заступљено у ЕУ, а на неки начин би био и напреднији него у самој ЕУ, јер развој фиксне мреже у руралном подручју ЕУ је углавном базиран на конзумирању одређених субвенцијских фондова.

9. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона о конкуренцији, те чл. 2.. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа /услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у производном смислу обухваћа све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

У складу са чланом 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухваћа цјелокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекат дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Привредни субјекти БХ Телеком и Telemach учествују на тржишту телекомуникација у Босни и Херцеговини.

Како је тржиште телекомуникацијских услуга врло динамично тржиште, исто је потребно сагледати сегментирано у односу на поједине врсте услуга које учесници на тржишту пружају, регулаторне и техничке могућности које имају на располагању, у складу са стандардима које примјењује и Европска комисија.

Електронске комуникације се обављају путем фиксних и мобилних мрежа. Малопродатне услуге укључују приступ интернету, фиксну телефонију, мобилне податке и услуге мобилне телефоније, те услуге дистрибуције аудиовизуелног садржаја аналогним, дигиталним и сателитским путем.

- Мобилна телефонија – Услуге мобилне телефоније (укључујући мобилне податке) пружају оператери мобилне мреже („МНО“) и оператери виртуелних мобилних мрежа („МВНО“). У БиХ постоје три оператора с властитим мобилним мрежама који су уједно и корисници дозвола за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система: Телекомуникације Републике Српске а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Телеком РС или Мтел), ЈП Хрватске телекомуникације д.д. Мостар (у даљем тексту: ЈП ХТ Мостар или Еронет) и БХ Телеком. За рад мреже, МНО морају набавити лиценце за кориштење мобилне фреквенције које додјељује РАК. Фреквенције су додијељене, а у пракси из регије исте су се обично додјељивале у конкурентном поступку тендера / аукције и обично су се давале на период од 15 до 20 година. Такве фреквенције су ограничен природни ресурс и стога дјелују као озбиљно ограничење за развој мреже. Мобилне мреже се опћенито састоје од дијела језгра и дијела радио приступне мреже („РАН“). РАН су базне станице распоређене по територији са којих се затим главни дио агрегира и контролира промет.
- Оператери који немају сопствену мрежу или још нису успјели да размјесте довољан број базних станица могу тражити да користе мреже других МНО-а путем националног роаминга или да развију један од два модела пружања мобилних услуга преко мреже другог оператора, путем такозваног „service provider“ или МВНО аранжмана. „Service provider“ или МВНО модели омогућавају оператерима без властитих мобилних мрежа да успјешно нуде мобилне услуге на малопродајном тржишту кориштењем veleprodajног приступа мрежама МНО-а. Према подацима РАК у БиХ постоје четири регистрирана пружаоца мобилних телефонских услуга („service providera“) и то ДАСТО СЕМТЕЛ д.о.о. Бијељина, Логософт д.о.о. Сарајево, Новотел д.о.о. Сарајево и Халло д.о.о. Сарајево, при чему је Логософт повезано друштво Телекома РС, а Халло повезано друштво ХТ Еронет-а. Циљно друштво не пружа услуге мобилне телефоније.
- Приступ интернету је омогућен преко оптичких, кабловских и бакрених мрежа, а недавно се појавио приступачни сателитски широкопојасни интернет који у регији већ нуди компанија Старлинк. Када је у питању секундарна мрежа у градовима, подразумејева се да је оптика супериорна у односу на бакарне мреже и мреже Telemach-а ДОЦСИС 3.0 И ДОЦСИС 3.1 кабловске мреже које већ раде са својим максималним техничким могућностима. Из тог разлога јасно је да у недостатку лиценце за мобилну телефонију и ограничених могућности увођења секундарне оптичке инфраструктуре у градовима, Telemach на ширем подручју БиХ као пружалац услуге на технологијама које користе свој максимум у оквиру територија на којем се налази властита фиксна мрежа која покрива само око 25% домаћинства у БиХ, нема могућности за раст у будућности и комерцијално пружање услуга на цијелом тржишту БиХ. С друге стране, уважавајући величину тржишта и распрострањеност њихове постојеће мреже, два оператора Мтел и БХ Телеком већ развијају секундарну оптичку мрежу у градовима широм БиХ, што представља јак конкурентски притисак на Telemach, који има лимитиран интерес за развијање исте и раст у том сегменту. Тамо гдје је то технолошки, регулаторно и комерцијално омогућено и изводљиво, оператери такође користе мреже других оператора да понуде своје малопродајне услуге крајњим купцима.
- Пружање услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја је услуга у којој оператери и ОТТ платформе дистрибуирају аудиовизелни садржај за који су добили одговарајућа права преко својих платформи крајњим корисницима. Наведене услуге се обично нуде као пакети који се састоје од различитих

количина, садржаја и цијена. Услуге пружања ТВ садржаја пружају се путем истих мрежа као широкопојасни интернет, дигиталне сателитске платформе за емитовање као и одређени наслијеђени транспортни системи (аналогни кабл собне / кровне антене) који су још увијек у функцији, као и нових дигиталних ДВБ транспортних система (Mux A i Mux D) и гдје се ради о тзв. терестријалном (земаљском) сигналу,

- Фиксна телефонија се пружа или преко бакрене мреже БХ Телекома (ПСТН услуге) или кориштењем Воице – over IP технологије путем оптичких и бакарних мрежа. Обим саобраћаја је опао за око (..)**% у посљедњих 15 година јер је фиксна телефонија готово у потпуности замијењена мобилним комуникацијама (Подаци из Пријаве).

Имајући у виду све горе наведено, посебно предмет пословања учесника концентрације, њихову замјењивост, технолошке могућности учесника концентрације, ефекте на које предметна концентрација производи на малопродајном тржишту као и досадашњу праксу Конкурентијског савјета и Европске комисије у овој области, утврђено је да релевантно тржиште производа / услуга дефинише тржиште малопродаје услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, тржиште услуга интернета и тржиште услуга фиксне телефоније на подручју Босне и Херцеговине.

Електронске комуникације се обављају путем фиксних и мобилних мрежа. Малопродајне услуге укључују приступ интернету, фиксну телефонију, мобилне податке и услуге мобилне телефоније, те услуге дистрибуције аудиовизуалног садржаја аналогним, дигиталним и сателитским путем.

С обзиром да Telemach не пружа услуге мобилне телефоније на релевантном географском тржишту те да на истом нема преклапања између учесника концентрације као и да релевантна концентрација нема ефекте на наведеном тржишту, релевантно тржиште предметне концентрације не укључује тржиште мобилне телефоније.

Уважавајући наведено, а посебно предмет пословања учесника концентрације (односно Циљног друштва), Конкурентијски савјет као релевантно тржиште производа/услуга дефинише 3 (три) одвојена тржишта и то - тржиште малопродаје услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, тржиште услуга Интернета и тржиште пружања услуга фиксне телефоније.

У БиХ оператори усвајају цјеновне политике које се примјењују широм БиХ. Поред тога, оператори са значајном тржишном снагом дужни су примјењивати граничне цијене за говорне телефонске услуге у фиксној телефонији за све кориснике у БиХ. Ове цијене је прописао РАК Правилем 67/2012 о моделу ребаланса цијена говорних телефонских услуга у БиХ.

Учесници концентрације посједују важеће дозволе за обављање телекомуникацијских услуга издане од стране РАК-а на основу којих могу обављати дјелатност на цијелој територији Босне и Херцеговине. Надаље у пракси Европске комисије утврђује да је регулација телекомуникацијских услуга национална, а и само лиценцирање се обавља на националном нивоу.

Учесници концентрације БХ Телеком и Telemach су носиоци националне мрежне дозволе за подручје цијеле територије Босне и Херцеговине; не постоје регулаторне препреке да пружају услуге приступа интернету путем такве мреже, дистрибуирају путем својих платформи за дистрибуцију аудиовизуалног садржаја укључујући и веб платформе БХ Телекома "Моја Web ТВ", "ЕОН" платформе или дигиталне сателитске

телевизије – DTH Telemach као и услуге фиксне телефоније на територији читаве Босне и Херцеговине.

С тим у вези, према подацима достављеним у Пријави концентрације и њеним допунама, као и на основу додатно прикупљених података у току поступка, утврђено је како је релевантно тржиште предметне концентрације тржиште услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, тржиште услуга Интернета и тржиште услуга фиксне телефоније на подручју Босне и Херцеговине.

10. Мишљења заинтересованих физичких и правних лица на Обавјештење о пријави концентрације

***³

11. Очитовање Подносиоца пријаве концентрације на Закључак о покретању поступка и на достављене примједбе заинтересованих страна

12. Прикупљени подаци од релевантних институција

13. Анализа релевантног тржишта

Приликом достављања података Подносилац пријаве је у Пријави доставио податке који се односе на тржишна учешћа учесника концентрације у трећем кварталу 2024. године, позивајући се на податке РАК-а.

У циљу провођења поступка оцјене концентрације КонкурENCIЈСКИ савјет је утврдио потребним обратити се РАК захтјевом за достављањем података о броју корисника (броју прикључака) за учеснике концентрације и главне конкуренте за 2024. годину на нивоу Босне и Херцеговине, затим по ентитетима и на крају за градове – Сарајево, Зеница, Мостар, Тузла, Бихаћ и Бања Лука и укупним годишњим приходима појединачно по привредним субјектима учесника концентрације и конкурентата на тржишту Босне и Херцеговине за период 2022 – 2024. годину (КМ) оствареним одвојено на тржишту Интернет услуга, тржишту фиксне телефоније и тржишту услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ).

На тај начин КонкурENCIЈСКИ савјет је дошао до тржишних учешћа учесника концентрације по два критеријума – тржишним учешћима по броју корисника (прикључака) и тржишним учешћима према критеријуму укупног годишњег прихода оствареног на сваком од релевантних тржишта предметне концентрације.

КонкурENCIЈСКИ савјет је на основу података достављених од стране Подносиоца пријаве и података прикупљених од стране РАК извршио и даљњу сегментацију и детаљну анализу тржишта, те је утврдио сљедеће:

³ - скраћена верзија рјешења у складу са чланом 44 став (2) Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/058, 76/07 и 80/09)

а) Тржиште услуге фиксне телефоније

Подносилац пријаве је у Пријави доставио податке који се односе на тржишно учешће у трећем кварталу 2024. године на тржишту фиксне телефоније у Босни и Херцеговини:

Табела 2.

Редни број	Учесници концентрације и главни конкуренти	Ућешће на тржишту трећи квартал 2024. године %
1.	Telemach	(..)**
2	Телеком РС	(..)**
3.	БХ Телеком	(..)**
4.	Еронет	(..)**
	УКУПНО	цца. 100,0
1+3	УКУПНО Учесници концентрације	(..)**

Извор: подаци Подносиоца пријаве

Према подацима Подносиоца пријаве укупно тржишно учешће учесника концентрације у трећем кварталу 2024. године износило је (..)**%.

Подносилац пријаве наводи да се у 2023. и у 2024. години наставио тренд смањења броја корисника фиксне телефоније те је доставио упоредне податке за 2023. годину на регионалном тржишту – Србији, Црној Гори и Хрватској гдје је БХ Телеком забиљежио учешће од (..)**%, а СББ укупно/Telemach учешће од (..)**% што заједно чини учешће од (..)**%.

Преглед тржишних учешћа учесника концентрације и конкурената према подацима РАК-а

Према јавно доступним Извјештајима РАК – телекомуникацијски показеоци за 2022-2023-2024. годину у Табели 3. дат је приказ укупног броја активних фиксних телефонских линија доминантних оператора, алтернативних оператора као и број властитих претплатника алтернативних оператора по годинама:

Табела 3.

	2022	2023	2024
Укупан број активних фиксних телефонских линија <i>incumbent*</i> оператора	505.563	473.048	443.613
Број алтернативних** оператора фиксне телефоније	12	10	9
Укупан број властитих претплатника алтернативних оператора	145.333	140.926	139.432

Извор: Извјештаји РАК – телекомуникацијски показеоци за 2022-2023-2024 годину

*БХ Телеком, Телеком РС и ХТ Мостар

**оператори који су се појавили након либерализације тржишта и корисници су Дозволе за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга

Према подацима у Табели 3. примјетан је пад броја фиксних телефонских прикључака, односно број корисника фиксне телефоније свих оператера.

Према критерију укупног броја прикључака фиксне телефоније по оператеру за 2024. годину у Табели 4. дат је приказ тржишних удјела учесника концентрације и њихових конкурената на тржишту Босне и Херцеговине.

Табела 4.

Ред. бр.	Привреди субјекат	Укупан број прикључака по оператерима 2024	Тржишно учешће %
1.	БХ Телеком	(..)**	(..)**
2.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**
3.	Еронет	(..)**	(..)**
4.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**
5.	СОФТНЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**
6.	Мтел	(..)**	(..)**
7.	Telemach	(..)**	(..)**
8.	ТХТВ д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**
9.	МИСС.НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**
	УКУПНО	(..)**	(..)**
2+4+6	Телеком РС Група	(..)**	(..)**
1+7	Учесници концентрације	(..)**	(..)**

Извор: достављени подаци РАК на захтјев

Са укупно 166.476 прикључака фиксне телефоније БХ Телеком на овом тржишту има учешће од (..)**% док привредни субјекат Telemach има учешће од (..)**% са укупно (..)**прикључака. Њихово заједничко тржишно учешће износи након провођења концентрације износиће (..)**%.

Посматрајући само 2024. годину, као годину која је претходила предметној концентрацији, тржишно учешће оператора према броју активних телефонских линија по кварталима приказано је у Табели 5.

Табела 5.

Ред. бр.	Привреди субјекат	Q1	Q2	Q3	Q4
		%	%	%	%
1.	БХ Телеком	31,39	29,46	29,38	29,33
2.	Телеком РС Група	35,62	36,32	36,06	35,88
3.	Еронет	15,75	16,20	16,35	16,43
4.	Telemach	16,54	17,14	17,32	17,49
	Остали	0,70	0,88	0,89	0,87
1+4	Учесници концентрације	47,93	46,6	46,70	46,82

Извор: Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација за 2024, по кварталима, јавно доступни подаци РАК-а

Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму броја активних телефонских линија током 2024. године кретао се од 46,60% до 47,93%, у зависности од квартала.

На основу остварених годишњих прихода на тржишту пружања услуге фиксне телефоније у Босни и Херцеговини у Табели 6. дат је приказ тржишних учешћа учесника концентрације и њихових конкурената на тржишту Босне и Херцеговине за 2022., 2023. и 2024. годину, како слиједи:

Табела 6.

Ред бр.	Привредни субјект	2022. %	2023. %	2024. %
1.	АКТ.ONLINE д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
2.	БХ Телеком	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
4.	ЕУРОПРОНЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
5.	ЈП ХТ д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
6.	JetStream ВН д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Неон Солуције д.о.о. Калесија	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Софтнет д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Телеком РС	(..)**	(..)**	(..)**
11.	Telemach ВН	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ХКБ нет д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
13.	КТВ ХС д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
14.	ТХ TV д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**
15.	МИСС.НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	100	100	100
3+7+10	Укупно Телеком РС Група	(..)**	(..)**	(..)**
2+11+12+13	Укупно учесници концентрације	(..)**	(..)**	(..)**

Извор: достављени подаци РАК-а на захтјев

Према подацима РАК-а укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту фиксне телефоније у Босни и Херцеговини, на основу остварених годишњих прихода на тржишту пружања услуге фиксне телефоније, у 2022. години износило је (..)**%, у 2023. години износило је (..)**%, а у 2024. години (..)**%, што показује тренд пада у односу на конкуренцију/конкуренте.

б) Тржиште услуга Интернета

Подносилац пријаве је у Пријави доставио информације за 2022. годину и 2023. годину наводећи да тржиште широкопојасног приступа интернету у БиХ у протеклом периоду биљежи раст, како укупног броја корисника тако и повећање броја пакета већих брзина.

На подручју Босне и Херцеговине је у 2023. години дјеловало укупно 63 даваоца интернет услуга, укупан број корисника интернета путем фиксне мреже на дан 31.12.2023. године, износио је 3,97 милиона у цијелој БиХ и то је повећање за 7,18% у односу на претходну годину.

Такође, у 2023. години настављен је тренд раста кориштења интернета путем мобилних мрежа. Укупан број корисника мобилног широкопојасног приступа интернету у БиХ у

2023. години износио је 2,82 милиона и забиљежио је раст у односу на 2022. годину, када је износио 2,61 милион.

Укупан број корисника мобилног широкопојасног приступа интернету укључује мобилне претплатнике који користе мобилне broadband услуге на бази „плати по кориштењу“ (енгл. *pay-per-use*), тј. претплатнике који поред говорне услуге, СМС и ММС порука користе услугу преноса података, те претплатнике који користе само услугу преноса података – дата картица (остале услуге су блокиране).

Имајући у виду све већу потребу корисника за кориштењем интернета путем мобилних мрежа, оператори креирају тарифне пакете који укључују све веће количине бесплатног мобилног интернета.

Укупан број прикључака широкопојасног интернета свих оператора у цијелој БиХ на дан 31.12.2023. године износио је 1.087.361, што је за 5,36% више него у 2022. години.

Подносилац пријаве је доставио преглед тржишних учешћа услуге Интернета путем фиксне мреже у 2023, према којим је БХ Телеком имао учешће од 30,51%, а Telemach тржишно учешће од 16,57% што представља заједничко учешће од 47,08%.

Подносилац пријаве наводи да наведени податак не представља тачан податак обзиром да од 59 лиценцираних оператора само њих 43 је РАК-у доставило податке, односно 27% оператора није доставило податке.

Према подацима Подносиоца пријаве у 2024. години на тржишту пружања Интернет услуга у Босни у Херцеговини, заједничко тржишно учешће учесника концентрације према броју Интернет прикључака износило је (..)***%, односно (..)***% ако се у обзир узме број прикључака мобилног Интернета.

Подносилац пријаве даље у Пријави указује и на упоредне податке у 2023. години на регионалном тржишту – Србија, Црна Гора и Хрватска, БХ Телеком има учешће од (..)***%, а СББ укупно/Telemach учешће од (..)***% што заједно чини учешће од (..)***%.

Преглед тржишних учешћа учесника концентрације и конкурената према подацима РАК-а

Према јавно доступним Извјештајима РАК-а – телекомуникацијски показеоци за 2022-2023-2024 годину у Табели 8. дат је преглед по годинама укупног броја претплатника фиксног широкопојасног Интернета и број мобилног Интернета путем стандардног мобилног широкопојасног приступа и намјенског широкопојасног приступа:

Табела 7.

	2022.	2023.	2024.
Укупан број претплатника фиксног широкопојасног Интернета*	875.521	907.951	931.048
Број претплатника мобилног Интернета путем стандардног мобилног широкопојасног приступа	2.098.390	2.226.662	2.547.141

и намјенског широкопојасног приступа			
--------------------------------------	--	--	--

Извор: Извјештаји РАК – а – телекомуникацијски показатељи за 2022-2023-2024. годину
*укључује број претплатника путем xDSL прикључака, кабловског модема, путем фиксног бежичног приступа (FWA), изнајмљених линија, FTTH прикључака и осталих технологија

Према подацима у Табели 7. примјетан је раст укупног броја претплатника фиксног широкопојасног Интернета као и мобилног Интернета путем стандардног мобилног широкопојасног приступа и намјенског широкопојасног приступа.

У циљу утврђивања свих релевантних чињеница Конкурвенцијски савјет је извршио увиду податке РАК-а, те је на основу остварених прихода на тржишту пружања услуге приступа Интернету у Табели 8. приказано тржишно учешће пружаоца Интернет услуга, укључујући и учеснике концентрације, на тржишту Босне и Херцеговине за период 2022. - 2024. годину, како сlijеди:

Табела 8.

Редни број	Привредни субјект	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	АКТ ONLINE д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
2.	Алфанет Информатика д.о.о. Приједор	(..)**	(..)**	(..)**
3.	АМБ - НЕТ д.о.о. Живинице	(..)**	(..)**	(..)**
4.	AVAX NET д.о.о. Лукавац	(..)**	(..)**	(..)**
5.	БХ ТелеКом	(..)**	(..)**	(..)**
6.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
7.	ДСЛ - ЕЛЕКТРОНИКА д.о.о. Модрича	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Телинеа д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
9.	ДАСТО - СЕМТЕЛ д.о.о. Бијељина	(..)**	(..)**	(..)**
10.	ДИННЕТ д.о.о. Грачаница	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ЕЛЕКТРОН ГРОУП д.о.о. Дервента	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ЕЛИТ М д.о.о. Бијељина	(..)**	(..)**	(..)**
13.	ЕУРОПРОНЕТ БОСНИА д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
14.	ФОРМЕА д.о.о. Високо	(..)**	(..)**	(..)**
15.	ГИГАХЕРЦ д.о.о. Градачац	(..)**	(..)**	(..)**
16.	ИНТЕГРА ИНЖЕЊЕРИНГ д.о.о. БЛ	(..)**	(..)**	(..)**
17.	ИТС д.о.о. Широки Бријег	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Иннмарсат БХ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
19.	ЛП ХТ д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
20.	Камер Цоммерце д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
21.	Катарина д.о.о. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
22.	КГ - 1 д.о.о. Горажде	(..)**	(..)**	(..)**
23.	К- НЕТ Д.О.О. Дервента	(..)**	(..)**	(..)**
24.	КТВ Е-Г-Е д.о.о. Добој Југ	(..)**	(..)**	(..)**
25.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
26.	Медиа СКУ д.о.о. Живинице	(..)**	(..)**	(..)**
27.	МЕДИА - НЕТ БХ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
28.	МИСС.НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
29.	НЕОН Солуције д.о.о. Калесија	(..)**	(..)**	(..)**

30.	Нет Плус д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
31.	НЕТ - ФЛЕТ д.о.о. Бугојно	(..)**	(..)**	(..)**
32.	НТВ ИЦ д.о.о. Какањ	(..)**	(..)**	(..)**
33.	ОРТАК д.о.о. Шипово	(..)**	(..)**	(..)**
34.	САТИНГ - МЕДИА д.о.о. Купрес	(..)**	(..)**	(..)**
35.	СОФТНЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
36.	СТОКИЋ д.о.о. Добој	(..)**	(..)**	(..)**
37.	СУБНЕТ д.о.о. Чапљина	(..)**	(..)**	(..)**
38.	TEAM CONSULTING д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
39.	ТЕЛЕКЛИК д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
40.	Телеком РС	(..)**	(..)**	(..)**
41.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
42.	ХКБ НЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
43.	М&Н Компану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
44.	Кабловска телевизија ХС д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
45.	Телеску д.о.о. Градачац	(..)**	(..)**	(..)**
46.	Тerc Trade Компану д.о.о. Прњавор	(..)**	(..)**	(..)**
47.	ТЕОНЕТ д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**
48.	ТРИОН ТЕЛ д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
49.	ТХ ТВ Д.О.О. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**
50.	WIRAC NET д.о.о. Грачаница	(..)**	(..)**	(..)**
51.	Хенто д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**
52.	ЗипЗап д.о.о. Зеница	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	100	100	100
6+25+40	Укупно Телеком РС Група	(..)**	(..)**	(..)**
41+42+43+44	Telemach и повезани привредни субјекти	(..)**	(..)**	(..)**
5+41+42+43+44	УКУПНО Учесници концентрације	(..)**	(..)**	(..)**

Извор: Подаци РАК-а на захтјев

Према подацима РАК-а укупно тржишно учешће учесника концентрације на основу остварених прихода на тржишту пружања услуге приступа Интернету у Босни и Херцеговини у 2022. године износио је (..)**%, у 2023. години износио је (..)**%, а у 2024. години (..)**%.

У 2024. години укупно је пословало (..)** Интернет оператора на тржишту Босне и Херцеговине, корисника Дозволе за пружање ИСП услуга на дан 31.12.2024. године, а подаци су приказани за 42 оператора који су доставили податке. Забиљежено је укупно (..)** прикључака широкопојасног приступа интернету путем фиксне мреже у који је укључен број xDSL прикључака, број прикључака путем кабловске мреже, број прикључака путем фиксног бежичног приступа, прикључци путем изнајмљене линије, прикључци FTTx те прикључци путем осталих технологија и сателитске везе.

Тржишно учешће оператора према броју прикључака фиксног широкопојасног приступа Интернету по кварталима у 2024. години на тржишту Босне и Херцеговине:

Табела 9.

	Привредни субјекат	Q1	Q2	Q3	Q4
--	--------------------	----	----	----	----

Ред бр		%	%	%	%
1.	БХ Телеком	30,46	30,37	30,22	30,18
2.	Телеком РС Група	30,30	30,23	30,29	30,38
3.	Telemach	20,62	20,71	20,78	20,76
4.	ХТ Мостар	7,02	7,08	7,04	7,03
5.	Дасто – Семтел	2,07	2,05	2,02	2,01
6.	ДСЛ -Електроника	1,36	1,40	1,39	1,39
7.	ТХ ТВ	1,94	1,93	1,96	1,96
8.	Остали	6,23	6,24	6,29	6,29
	УКУПНО	100	100	100	100
1+3	УКУПНО Учесници концентрације	51,08	51,08	51	50,94

Извор: Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација за 2024, по кварталима, јавно доступни подаци РАК-а

Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака фиксног широкопојасног приступа Интернету по кварталима у 2024. години кретао се од 51,08 % до 50,94 %, у зависности од квартала.

Поред евиденције броја прикључака Интернета на нивоу Босне и Херцеговине РАК прикупља податке и по ентитетима као и по кантонима/регијама који су КонкурENCIЈском савјету достављени на захтјев. Податке по ентитетима и кантонима/регијама КонкурENCIЈски савјет је анализирао али исти нису узети у обзир у одлучујућем смислу с обзиром да је релевантно географско тржиште поступка Босна и Херцеговина.

Према подацима са којима располаже РАК-а, у подручјима гдје привредни субјекти БХ Телеком и Telemach нуде услугу фиксног широкопојасног приступа, имају изграђену властиту мрежу, те нуде или имају могућност да понуде услуге фиксне телефоније и дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија.

с) Тржиште малопродаје услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја

Подносилац пријаве наводи да, према подацима преузетим из документа "Преглед стања тржишта телекомуникација у БиХ за 2023. годину" издатог од стране РАК-а, на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогу кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ), тржишно учешће БХ Телеком је око 24,38%, док Циљно друштво има тржишно учешће од 34,9% (са припојеним друштвима ХКБ нет д.о.о. Сарајево, М&Н Company д.о.о. Сарајево и КАТВ ХС д.о.о. Сарајево).

У односу на податке које регулатору достављају оператори индивидуално и који не укључују ОТТ и дистрибуцију програма путем *free to air* платформе, укупан број претплатника услуге дистрибуције медијских садржаја у 2023. години износио је 924.958 од чега број ИПТВ претплатника износи 403.418, претплатника дистрибуције преко кабловских дистрибутивних система (КДС) износи 345.734 те и ДТХ 175.806 претплатника.

Укупан број прикључака дистрибуције медијских услуга са којима располаже РАК је у трећем кварталу 2024. године износио 926.290 претплатника од чега број ИПТВ претплатника износи 406.255, путем кабловске мреже 347.288 те ДТХ укупно 172.747 претплатника.

Табела 10.

Редни број	Учесници концентрације и главни конкуренти	Учешће на тржишту – трећи квартал 2024. годину
		%
1.	Telemach	(..)**
2	Телеком РС Група	(..)**
3.	БХ Телеком	(..)**
4.	Еронет	(..)**
5.	ТХ ТВ	(..)**
6.	Остали	(..)**
7.	Укупно	цпа 100
1+3	УКУПНО Учесници концентрације	(..)**

Извор: подаци Подносиоца пријаве

Подносилац пријаве одвојено од наведеног даје свој осврт на овај сегмент релевантног тржишта те укључује и кориснике ОТТ платформи, кориснике *free to air* сервиса ВидиТВ, тржиште илегалне/пиратске дистрибуције аудиовизуалног садржаја као и међусобно преклапање између тржишних учесника и преклапање у погледу корисника који користе ОТТ платформе, *free to air* сервиса, пиратске платформе, сматрајући да укупно тржиште дистрибуције аудиовизуалног садржаја има (..)**корисника.

Подносилац пријаве се даље позива и на број домаћинстава у Босни и Херцеговини по задњем попису из 2013. године који износио (..)** , а у упоредби са податком РАК-а да је у трећем кварталу 2024. године било укупно (..)**претплатника, и на разлику од приближно (..)**претплатника који, према ставу Подносиоца пријаве припада пиратском тржишту, ОТТ корисницима, фрее то аир корисницима Мултиплекса Д и сл.

Подносилац пријаве сматра да се подаци који се односе на ОТТ платформи, а које РАК не узима у обзир, требају бити разматрани од стране Конкурентијског савјета приликом оцјене концентрације, јер сматра да се пружање услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја дефинише као услуга у којој оператери и ОТТ платформе као што су Netflix, HBO MAX, Amazon Prime, Disney+ и сл. Дистрибуирају аудиовизуелни садржај за који су добили одговарајуће лиценце преко својих платформи крајњим корисницима. Наведене услуге се обично нуде као пакети који се састоје од различитих количина, садржаја и цијена. Услуге пружања ТВ садржаја пружају се путем истих мрежа као и широкопојасни интернет, дигиталне сателитске платформе за емитовање као и одређених наслијеђених транспортних система (аналогни кабл и собне / кровне антене) који су још увијек у функцији и гдје се ради о тзв. терестријалном (земљаном) сигналу.

На овај начин, посматрајући све наведено, Подносилац захтјева сматра да је то неопходно узети у обзир јер учесници концентрације на тај начин смањују своје тржишно учешће на (..)**% - и то БХ Телеком са (..)**корисника који чини учешће од (..)**% и Telemach ВН са (..)**корисника са учешћем од (..)**.

Главни конкуренти према овој процјени учесника концентрације су Телеком Српске са (..)**% тржишног учешћа, ЈП ХТ д.д. Мостар са (..)**% док ТХ ТВ и остали мали кабловски оператери имају учешће од (..)**%. Учешће од (..)**% отпада на ОТТ – HBO/Max и Netflix te Sky Stream, Apple TV, Amazon Prime, Disney, VID I TV – (..)**% (учешће free-to-air платформе VID I TV) и пиратски корисници са (..)**% (услуге streaminga аудиовизуалног садржаја путем илегалних и кодираних set up box-ова за шта је довољан само Интернет прикључак).

Подносилац пријаве даље у Пријави указује и на упоредне податке на регионалном тржишту – Србија, Црна Гора и Хрватска гдје БХ Телеком има учешће од (..)**%, а СББ укупно/Telemach учешће од (..)**% што заједно чини учешће од (..)**%.

Преглед тржишних учешћа учесника концетрације и конкурената према подацима РАК-а

У складу са издатим дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, а сходно условима дозволе прописане Правилником 79/2016 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, право дистрибуције АВМ услуга и медијских услуга радија у 2024. години је имало укупно 28 оператора. 8 оператора (29%) пружа услуге путем ИПТВ платформе, 20 оператора (65%) путем кабловске платформе (КДС) и 2 оператора (6%), поред услуга КДС и ИПТВ платформе, пружају услуге и путем ДТХ платформе.

Гледајући по броју претплатника пријем услуга дистрибуције путем ИПТВ платформе у односу на укупан број претплатника износи 44,1%, путем КДС платформе 37,1% те путем ДТХ платформе 18,8%. у односу на 2023. годину број корисника ИПТВ и КДС платформе се повећавао, а број корисника ДТХ платформе је први пут у благом паду.

Укупан број претплатника дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, према подацима из Годишњег извјештаја РАК за 2024. годину, на подручју Босне и Херцеговине износио је 926.969 те укључује број претплатника путем ИПТВ мреже, кабловске мреже и број претплатника путем ДТХ. У односу на 2023. годину укупан број претплатника се повећао за 2.337 претплатника, што је најмањи раст у односу на претходне године.

Раст броја претплатника у 2024. години у односу на 2023. годину пријавило је 13 оператора, од чега је највише нових претплатника пријавио Мтел (3,7% у односу на годину раније). 11 оператора је пријавило занемарљив раст броја претплатника док је 12 оператора пријавило мањи број претплатника у 2024. години у односу на 2023. годину. Пад броја претплатника је пријавио привредни субјект Telemach и то у дијелу дистрибуције ДТХ технологије док је забиљежио благи раст путем КДС платформе. Три оператора су пријавила идентичан број претплатника као и 2023. године, а једна оператер је доставио изјаву да нема претплатника те је покренут стечајни поступак.

Од укупно 28 оператора који дјелују на подручју БиХ, 90% тржишног учешћа отпада на три највећа кабловска/ИПТВ дистрибутера са њиховим повезаним друштвима, док само 10% учешћа дијеле остала 22 кабловска/ИПТВ оператора. Највеће процентуално учешће на тржишту дистрибуције од 30,2% има Telemach, као самостални носилац Дозволе који пружа услуге и путем КДС платформе и ДХТ платформе иако је забиљежио благи пад у односу на прошлу годину, али је тај проценат већи, и износи 34,5%, када се узме тржишно учешће и његових повезаних друштава (ХКБ нет д.о.о. Сарајево, М&Н Comranу д.о.о. Сарајево и ХС д.о.о. Сарајево). Затим слиједи БХ Телеком д.д. Сарајево

чије тржишно учешће износи 24,3%, што је благи раст у односу на претходну годину, док је Мтел а.д. Бања Лука као самостални носилац дозволе, који пружа услуге дистрибуције и путем ИПТВ и ДТХ платформе, постигао раст у односу на претходну годину са тржишним учешћем од 21,3%, док укупно тржишно учешће Мтела са његовим повезаним друштвима (Блицнет д.о.о. Бања Лука и Логософт д.о.о. Сарајево) износи 31,3%.

Поред услуга дистрибуције, пет оператора пружа и услуге видеа на захтјев (Video on Demand - VoD), а то су: Хрватске телекомуникације д.д. Мостар, БХ Телеком д.д. Сарајево, Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Мтел а.д. Бања Лука и Блицнет д.о.о. Бања Лука. На крају посматраног периода, број ТВ канала који носиоци дозвола нуде својим претплатницима, креће се од 15 ТВ канала (Telesky д.о.о. Градачац) до 341 ТВ канала (Мтел а.д. Бања Лука).

Осим понуде основних пакета програма, поједини дистрибутери у понуди имају и додатне (углавном тематске) пакете: спортски, музички и филмски. Такође, поједини носиоци дозвола у понуди имају и радијске програме из БиХ и земаља окружења.

У циљу утврђивања свих релевантних чињеница КонкурENCIЈски савјет је извршио увид у податке РАК-а, те је на основу остварених прихода на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ) у наредној табели приказано тржишно учешће учесника концентрације и њихових конкурената на тржишту Босне и Херцеговине за 2022., 2023. и 2024. годину, како слиједи:

Табела 11.

Ред. Бр.	Привредни субјекат	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	АМБ-НЕТ д.о.о. Живинице	(..)**	(..)**	(..)**
2.	БХ Телеком	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
4.	ЛП ХТ д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
5.	КГ – 1 д.о.о. Горажде	(..)**	(..)**	(..)**
6.	КТВ Е-Г-Е д.о.о. Матузићи	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
8.	МАХ TV д.о.о. Брчко	(..)**	(..)**	(..)**
9.	МИСС НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Неон Солуције д.о.о. Калесија	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ОРТАК д.о.о. Шипово	(..)**	(..)**	(..)**
12.	Телеком РС	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
14.	ХКБ нет д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
15.	М&Н Сопрану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
16.	КТ ХС д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
17.	TELESKY д.о.о. Градачац	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Тел-Нет д.о.о. Кључ	(..)**	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade д.о.о. Прњавор	(..)**	(..)**	(..)**
20.	TX TV д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**

21.	WIRAC. NET д.о.о. Грачаница	(..)**	(..)**	(..)**
22.	ЗипЗап д.о.о. Зеница	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	100,00	100,00	100,00
3+7+12	Укупно Телеком РС група	(..)**	(..)**	(..)**
13+14+15+16	Telemach + повезана друштва	(..)**	(..)**	(..)**
2+13+14+15+16	Учесници концентрације	(..)**	(..)**	(..)**

Извор: Подаци РАК-а на захтјев

Предметном концентрацијом и на овом тржишту долази до стварање доминантног положаја учесника концентрације с обзиром да је укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ) у Босни и Херцеговини у 2022. године износило (..)**%, у 2023. године (..)**%, а у 2024. години (..)**%.

Ситуација је нешто другачија иако и даље у корист чињенице да концентрацијом долази до стварања доминантног положаја учесника концентрације на овом тржишту уколико се тржишно учешће рачуна према критеријуму броју прикључака услуге дистрибуције медијских услуга.

Тржишно учешће оператора према броју прикључака услуге дистрибуције медијских услуга на подручју Босне и Херцеговине приказан по кварталима 2024. године дато је у Табели 12.

Табела 12.

Ред број	2024	Q1 %	Q2 %	Q3 %	Q4 %
1.	Telemach	34,44	34,48	34,37	34,20
2.	Телеком РС Група	31,33	31,28	31,36	31,52
3.	БХ Телеком	24,50	24,37	24,31	24,30
4.	ХТ Мостар	4,72	4,81	4,83	4,85
5.	ТХ TV	2,13	2,11	2,10	2,09
6.	Остали	2,88	2,95	3,03	3,04
	Укупно	100,0	100,0	100,0	100,0
1+3	Укупно Учесници концентрације	58,94	58,85	58,68	58,50

Извор: Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација за 2024, по кварталима, јавно доступни подаци РАК

Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака услуге дистрибуције медијских услуга по кварталима у 2024. години кретао се од 58,50 % до 58,94 %, у зависности од квартала.

Према броју прикључака дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у Босни и Херцеговини у Табели 13. дат је приказ тржишних учешћа учесника концентрације и главних конкурената у 2024. години:

Табела 13.

Ред број	Привредни субјекат	Укупно	Удио %
1.	АМБ НЕТ Живинице	(..)**	(..)**
2.	БХ Телеком	(..)**	(..)**
3.	Блицнет Бања Лука	(..)**	(..)**
4.	ДСЛ Модрича	(..)**	(..)**
5.	ДИОНЕТ Грачаница	(..)**	(..)**
6.	ЈП ХТ Мостар	(..)**	(..)**
7.	КГ – 1 Горажде	(..)**	(..)**
8.	КТВ Е-Г-Е Матузићи	(..)**	(..)**
9.	Логософт Сарајево	(..)**	(..)**
10.	МИСС.НЕТ Бихаћ	(..)**	(..)**
11.	Media Sky Живинице	(..)**	(..)**
12.	Неон Сол. Калесија	(..)**	(..)**
13.	ОРТАК Шипово	(..)**	(..)**
14.	Стокић Добој	(..)**	(..)**
15.	Мтел	(..)**	(..)**
16.	Telemach	(..)**	(..)**
17.	Telesky Градачац	(..)**	(..)**
18.	Тел-Нет Кључ	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade Прњавор	(..)**	(..)**
20.	ТЕОНЕТ Тузла	(..)**	(..)**
21.	ТХТВ д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**
22.	WIRAC.NET Грачаница	(..)**	(..)**
23.	ЗипЗап Зеница	(..)**	(..)**
	УКУПНО	926.969	ца 100
3+9+15	Укупно Телеком РС Група	(..)**	(..)**
2+16	Учесници концентracије	(..)**	(..)**

Извор: Подаци РАК-а на захтјев

Конкуренијски савјет је прикупио податке о броју корисника учесника концентracије и главних конкурената према врсти прикључка у смислу технологије (кабловска ТВ, ИПТВ и ДТХ) али наведене податке и тржишне удјеле произашле по овом критеријуму није узело у анализу обзиром да је наведени критеријум за израчун оцијењен као ирелевантан за предметни поступак.

Према подацима из Табеле 13. предметном концентracијом биће омогућено привредном субјекту БХ Телеком да почне са пружањем услуга аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у Босни и Херцеговини путем кабловског и ДТХ прикључка с обзиром да је до сада пословао искључиво путем ИПТВ. У складу са приказаним подацима заједничко тржишно учешће учесника концентracије на овом тржишту је (..)**%.

Поред услуга дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга, у 2023. години 6 оператора је пружало услугу на захтјев (*VoD*) и то ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, ХС д.о.о. Сарајево, ХКБ Нет д.о.о. Сарајево и Логософт д.о.о. Сарајево.

У 2024. године ову услугу су пружали ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, Логософт д.о.о. Сарајево, Блицнет д.о.о. Бања Лука и Мтел.

Пружање аудиовизуелних медијских услуга на захтјев (тзв. видео на захтјев), према подацима достављеним од РАК-а, означава нелинеарну аудиовизуелну медијску услугу коју пружа пружалац ове медијске услуге у сврху гледања програма у тренутку којег одабере корисник ове услуге и на основу личног избора корисника ове услуге из каталога програма који је сачинио пружалац ове медијске услуге. У складу са европском праксом, ове услуге нису лиценциране на исти начин као телевизијске станице, већ РАК издаје сагласност за пружање ове врсте услуге на неексклузивној основи.

На услуге на захтјев се примјењује блажи степен регулације, а гледаоци / слушаоци сами бирају садржај који ће гледати те самим тим имају већи степен контроле над пруженим садржајем.

Пружаоци услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја (кабловска / ИПТВ оператери), нуде засебно аудиовизуелну услугу на захтјев (ВоД) као додатну услугу својим претплатницима у форми видеотеке, гдје сами претплатници бирају садржај који оператери нуде путем каталога, како је прописано Правилем 95/2003 о пружању аудиовизуелних медијских услуга.

14. Оцјена концентрације – учинци концентрације на релевантно тржиште

Конкуренијски савјет је једини орган управе тј. самостална управна организација надлежна за провођење заштите тржишне конкуренције на цијелој територији Босне и Херцеговине и која има искључиву надлежност одлучивања о постојању забрањеног конкуренијског дјеловања на тржишту Босне и Херцеговине.

Закон о конкуренцији у складу са одредбама члана 13. забрањује концентрације привредних субјеката које за резултат имају значајно нарушавање ефикасне тржишне конкуренције, на цијелом тржишту Босне и Херцеговине или њеном значајнијем дијелу, а посебно којима се ствара нови или јача постојећи доминантни положај.

Претпоставка је да привредни субјекат има доминантан положај на тржишту роба или услуга ако на релевантном тржишту има учешће веће од 40%.

Конкуренијски савјет приликом процјене намјераване концентрације анализира ефекте који за последицу имају значајно нарушавање тржишне конкуренције односно да ли се таквом концентрацијом ствара или јача доминантни положај (члан 17. став (1) Закона о конкуренцији).

Конкуренијски савјет након завршетка поступка може донијети рјешење којим се концентрација оцјењује допуштеном, недопуштеном или којом се концентрација оцјењује условно допуштеном, све у складу са чланом 18. став (2) Закона. У рјешењу којим се концентрација оцјењује условно допуштеном Конкуренијски савјет ће одредити мјере, услове и рокове њиховог испуњавања како је прописано истим чланом став (3) Закона.

Приликом провођења предметног поступка, Конкуренијски савјет је запримио значајну количину података и докумената, те је на основу свих пристиглих информација извршио економску и правну анализу прикупљених података у смислу утврђивања чињеничног

стања на релевантном тржишту, са становишта понуде и потражње, са посебним освртом на тржишта на којима долази до стварања или јачања доминантног положаја учесника концентрације.

КонкурENCIЈСКИ савјет је, имајући у виду тржишта на којима учествују учесници концентрације, након анализе прикупљених података, дошао до сљедећих закључака:

- На тржишту фиксне телефоније према броју прикључака заједнички тржишно учешће учесника концентрације иде до 50%,
- На основу остварених годишњих прихода на истом тржишту, према подацима РАК-а укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту фиксне телефоније у Босни и Херцеговини, у 2022., 2023. и 2024. години је износило око 30%,
- На тржишту фиксне телефоније се издваја привредни субјекат Мтел који има тржишно учешће већи од 40% , ХТ Еронет са тржишним учешћем већим од 10% и још цца 12 мањих оператора који имају око 3% и који не представљају јаку конкуренцију учесницима концентрације,
- На тржишту пружања Интернет услуга за 2024. годину заједничко учешће је износило од 35-45%, док је према подацима на основу остварених прихода то учешће и већи и иде до 50%,
- Релевантно географско тржиште предметне концентрације је Босна и Херцеговина и како табела показује на том тржишту учешћа субјеката су преко 50%,
- Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака услуге дистрибуције медијских услуга по кварталима у 2024. години кретао се преко 50%.
- На тржишту интернета учесници концентрације имају око 50 конкурената, од којих нити један оператор појединачно нити у групацији не прелази 32 % тржишног учешћа;
- Према подацима са којима располаже РАК, у подручјима гдје привредни субјекти „БХ Телеком“ и Telemach нуде услугу фиксног широкопојасног приступа, имају изграђену властиту мрежу, те нуде или имају могућност да понуде услуге фиксне телефоније и дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија.
- На тржишту пружања услуге аудиовизуелног садржаја у складу са издатим дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, а сходно условима дозволе прописане Правилником 79/2016 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, право дистрибуције АВМ услуга и медијских услуга радија у 2024. години је имало укупно 28 оператора.
- Укупан број претплатника дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, према подацима из Годишњег извјештаја РАК за 2024. годину, на подручју Босне и Херцеговине износио је 926.969 те укључује број претплатника путем ИПТВ мреже, кабловске мреже и број претплатника путем ДТХ. У односу на 2023. годину укупан број претплатника се повећао за 2.337 претплатника, што је најмањи раст у односу на претходне године.
- Од укупно 28 оператора који дјелују на подручју БиХ, 90% тржишног учешћа отпада на три највећа кабловска/ИПТВ дистрибутера са њиховим повезаним друштвима, док само 10% учешћа дијеле остала 22 кабловска/ИПТВ оператора. Највеће процентуално учешће на тржишту дистрибуције од (..)**% има Telemach,

као самостални носилац Дозволе иако је забиљежио благи пад у односу на прошлу годину, али је тај проценат већи, и износи (...)**, када се узме тржишно учешће и његових повезаних друштава (ХКБ нет д.о.о. Сарајево, М&Н Company д.о.о. Сарајево и ХС д.о.о. Сарајево). Затим слиједи БХ Телецом чије тржишно учешће износи 24,3%, што је благи раст у односу на претходну годину, док је Мтел као самостални носилац дозволе, који пружа услуге дистрибуције и путем ИПТВ и ДТХ платформе, постигао раст у односу на претходну годину са тржишним учешћем од (...)**, док укупно тржишно учешће Мтела са његовим повезаним друштвима (Блицнет д.о.о. Бања Лука и Логософт д.о.о. Сарајево) износи (...)**.

- Предметном концентрацијом и на овом тржишту долази до стварања доминантног положаја учесника концентрације, с обзиром да је укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ), на основу остварених прихода у Босни и Херцеговини у 2022. , 2023. и 2024. години износило преко 80%.
- Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака услуге дистрибуције медијских услуга по кварталима у 2024. години кретало се преко 50%.
- Поред услуга дистрибуције, у 2023. години 6 оператора је пружало услугу на захтјев (ВоД) и то: ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, ХС д.о.о. Сарајево, ХКБ Нет д.о.о. Сарајево и Логософт д.о.о. Сарајево.
- У 2024. године ову услугу су пружали ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, Логософт д.о.о. Сарајево, Блицнет д.о.о. Бања Лука и Мтел.
- Пружање аудиовизуелних медијских услуга на захтјев (тзв. видео на захтјев), према подацима достављеним од РАК-а, означава нелинеарну аудиовизуелну медијску услугу коју пружа пружалац ове медијске услуге у сврху гледања програма у тренутку којег одабере корисник ове услуге и на основу личног избора корисника ове услуге из каталога програма који је сачинио пружалац ове медијске услуге. У складу са европском праксом, ове услуге нису лиценциране на исти начин као телевизијске станице, већ РАК издаје сагласност за пружање ове врсте услуге на неексклузивној основи.
- На услуге на захтјев се примјењује блажи степен регулације, а гледаоци/слушаоци сами бирају садржај који ће гледати те самим тим имају већи степен контроле над пруженим садржајем.
- Пружаоци услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја (кабловска / ИПТВ оператори), нуде засебно аудиовизуелну услугу на захтјев (ВоД) као додатну услугу својим претплатницима у форми видеотеке, гдје сами претплатници бирају садржај који оператори нуде путем каталога, како је прописано Правилем 95/2003 о пружању аудиовизуелних медијских услуга.

15. Усмена расправа

16. Продужење рока за доношење коначног рјешења

У смислу члана 41. став (1) тачка д) Закона у року од 3 (три) мјесеца од дана доношења закључка о покретању поступка из члана 32. Закона, КонкурENCIЈски савјет ће донијети рјешење којим се концентрација оцјењује допуштеном, којим се концентрација оцјењује условно допуштеном ако се испуне одређене мјере и услови у роковима које одреди КонкурENCIЈски савјет, те којим се концентрација оцјењује недопуштеном.

У смислу члана 41. став (2) Закона, рок од 3 мјесеца за доношење одлуке о допуштености концентрације је могуће продужити за још три мјесеца, када КонкурENCIЈски савјет оцијени да је за утврђивање стања и оцјену доказа потребно извршити допунско вјештачење или анализе, или када је ријеч о осјетљивим привредним гранама или тржиштима, о чему је обавезно у писаној форми обавијестити странке у поступку.

Будући да је приликом провођења поступка КонкурENCIЈски савјет запримио значајну количину података и докумената, те је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа било потребно извршити допунске анализе учинака наведене концентрације КонкурENCIЈски савјет је закључком број: УП – 01-26-1-003-63/25 од 09.07.2025. године продужило рок за доношење рјешења у предмету оцјене допуштености концентрације за додатна 3 мјесеца. Исти је достављен Подносиоцу пријаве истог дана у прилогу акта број: УП-01-26-1-003-64/25. Рок од 3 мјесеца је почео тећи од дана истека рока од 3 мјесеца од доношења закључка о покретању поступка оцјене допуштености концентрације, односно од 24.04.2025. године.

У складу са чланом 43. став (4) Закона о конкуренцији прописано је да КонкурENCIЈски савјет може, прије доношења коначног рјешења, у писаној форми обавијестити странке о садржају рјешења које намјерава донијети тзв. Обавјештење о прелиминарно утврђеним чињеницама у поступку у праву ЕУ, како би им осигурала могућност да се изјасне о свим релевантним чињеницама и околностима (у даљем тексту: Обавјештење).

У складу са чланом 43. став (7) Закона КонкурENCIЈски савјет, у сврху оцјене датог случаја, може да користи судску праксу Европског суда правде и одлуке Европске комисије.

17. Приједлог мјера и услова привредног субјекта БХ Телеком

18. Приједлог мјера упућен према Подносиоцу пријаве на очитовање

19. Очитовање Подносиоца пријаве на приједлог мјера предложен од стране КонкурENCIЈског савјета

20. (..)**

(..)**

21. Мјере које КонкурENCIЈски савјет изриче Подносиоцу пријаве и образложење истих

КонкурENCIЈски савјет је, на основу свега горе наведеног, размотрио укупне ефекте провођења предметне концентрације на релевантним тржиштима поступка оцјене исте те Подносиоцу пријаве налаже 6 мјера.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује сљедеће:

Мјера број 1 - Учесници концентрације се обавезују да неће повећавати малопродајне цијене фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета на подручју Босне и Херцеговине, као и постојећих *triple* и *double* пакета, изнад индекса *THCI* који се рачуна на начин: $THCI = CPI + X$ гдје је *CPI* – званични индекс потрошачких цијена за БиХ (објављује га Агенција за статистику БиХ), а *X* – корективни фактор који одражава стварне промјене оправданих трошкова пословања (*OPEX*) уз задржавање постојеће квалитете услуга.

У *X* се укључују само трошкови који су неопходни за пружање услуга и то трошкови рада (трошкови плаћа и осталих личних примања (ставка биланса успјеха које укључује АОП 258, према Правилнику о садржају и форми финансијских извјештаја за привредна друштва у ФБиХ). Укључују се само трошкови радника везаних за пружање телеком услуга (не административни луксуз), оутсорцинга радне снаге за продају услуга фиксне технологије, *call* центра, монтера (само радници ангажовани за потребе обезбјеђење услуге / сервисирања у фиксној технологији), електричне енергије (искључиво потрошња за ТК оперму и дата центре), одржавања телеком опреме и мреже (резервни дијелови, сервисирање, лицендне накнаде), набавке ТВ садржаја, набавке права на дистрибуцију и емитовање ТВ садржаја и трошкови колективних ауторских права, кориштења апликативних и *SW* рјешења, те осталих *cloud* услуга те накнада / таксе за кориштење цестовног земљишта / комуналне инфраструктуре.

За трошкове чији је раст укључен у *X* од учесника концентрације се захтјева подлога за књижење трошка (фактура, рјешење, уговор, обрачун и додатна документација) уз образложење.

Принцип рачунања је такав да се *X* рачуна на годишњем нивоу, а као база поређења користи се претходна година. У обзир се узима процентуална промјена трошкова по категоријама. У случају да је *X* мањи од нуле, $THCI = CPI$.

У сврху избјегавања дуплог рачунања *CPI*, за трошкове у чијем расту је директно укључен раст *CPI* (примјер: плате радника), раст трошка ће се кориговати за повећање раста *CPI*. Наведено ће се доказати достављањем извода Правилника о раду БХ Телекома и Циљног друштва те осталих интерних аката који поткрјењују промјене у обрачуну плата радника.

Код Мјере 1 Ревизор посебно провјерава да исказани раст трошкова представља реално повећање, те даје сагласност на израчун *THCI* у којем нема дуплог рачунања *CPI*. Ревизор даје мишљење: „у складу с правилима / није у складу с правилима“. Независни ревизор потврђује израчун *THCI* прије слања Конкурenciјском савјету, а учесници концентрације достављају Конкурenciјском савјету израчун *THCI* са потврдом Ревизора.

Учесници концентрације рачунају *X* једном годишње и то у мјесецу марту, након што буду доступни финансијски извјештаји за претходну годину. У израчун се укључују трошкови посљедње године за коју су доступни годишњи финансијски извјештаји са упоредним подацима претходне године.

Стране задржавају право да на основу образложеног захтјева учесника концентрације и након консултације са Независним ревизором изврше корекције малопродајних цијена у случају: тржишних промјена, регулаторних интервенција, трошковних и инвестиционих издатака учесника у концентрацији и других околности којима се доказује да постојеће цијене услуга више нису одрживе, уз прилагање одговарајућег доказа Конкурenciјском савјету и Независном ревизору.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Ова Мјера је комбинација предложене мјере Конкурenciјског савјета и мјере коју је затим предложио Подносилац пријаве обзиром на сумњу Конкурenciјског савјета да предметна аквизиција може отворити простор за потенцијално повећање цијена од стране учесника концентрације.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује сљедеће:

Мјера број 2 – Учесници концентрације се обавезују да ће сви претплатнички уговори са обавезним трајањем о пружању услуга фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета који су на снази у тренутку закључења трансакције, остати на снази под условима под којима су закључени са учесницима концентрације до истека обавезног трајања претплатничких односа. У случају промјене услова или цијена по критеријумима наведеним у Мјери 1, који су неповољнији за претплатнике, претплатници имају право на раскид уговора без посљедица, у складу са примјењивим секторским прописима.

Конкурenciјски савјет је прихватио ову Мјеру на начин како ју је формулисао Подносилац пријаве обзиром да је приједлог мјере упућен од стране Конкурenciјског савјета био да се омогући свим корисницима оба учесника концентрације који за то покажу интерес да у року од 6 мјесеци од дана завршетка трансакције, без икаквих пенала / новчаних казни, раскину постојеће уговоре без обзира на врсту уговора.

У корист прихватања ове Мјере је и чињеница да је иста практично продужетак Мјере 1 којој је намера и циљ заштита корисника услуга.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Прихваћено је образложење Подносиоца пријаве да би ова Мјера предложена на начин како ју је формулисао Конкурентијски савјет могла отворити простор за евентуалне злоупотребе на начин да корисник набави субвенциониран уређај или услугу са попустом, а затим раскине уговор без икакве накнаде или циљано користи промотивних погодности, а након тога пређе другом оператору стварајући стални циклус склапања и раскида уговора без стварног кориштења услуге у пуном периоду обавезе. Посљедично, оператори би ради избјегавања ризика смањили или потпуно укинули попуст на услуге за одређени период, престали нудити субвенциониране уређаје одређени период. Посљедица би била смањена понуда промотивних и повољнијих пакета што би ишло на директну штету крајњих корисника.

Мјера 2 има за циљ, истовремено уз Мјеру 1, да спријечи негативне ефекте provedбе предметне концентрације према крајњем кориснику, имајући у виду да предметном концентрацијом учесници концентрације јачају већ постојећи доминантан положај, посебно на одређеним дијеловима релевантног географског тржишта, у складу са напријед наведеним.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 3 - Подносилац пријаве се обавезује да ће учесници концентрације пословати као одвојени привредни субјекти као и да ће БХ Телеком успоставити механизме осигурања спречавања протока информација између радника учесника концентрације, и то у погледу пословно осјетљивих података, што не укључује извјештавање према БХ Телекому и особама одређеним од стране управе БХ Телекома (чија имена ће бити достављена независном ревизору и Конкурентијском савјету) везано за извјештавања о пословним резултатима и плановима, финансијским показоцима, подацима потребним за остварења синергијских учинака између учесника концентрације и међуоператорске односе у погледу велепродајних услуга.

Механизам у битном подразумијева физичку сепарацију запослених у различитим зградама, ИТ и дигиталне баријере гдје ће бити постављена ограничења у контексту раздвојених система приступа базама података и апликацијама учесника концентрације (посебни директорији корисничких рачуна (*account*-а) и гдје неће постојати веза и опције да се приступа апликацијама друге компаније), поставиће се ограничења у контексту раздвојених колаборацијских система који укључују e-mail, Teams, интерни Sharepoint портал итд.

Изричито ће бити забрањена размјена осјетљивих информација о цијенама, купцима и стратегијама продаје између учесника концентрације. Проводиће се редовна обука запослених о важности провођења ове мјере са аспекта одредби Закона о конкуренцији те ризицима и посљедицама у виду санкционисања у случају непрвођења ове Мјере на начин и са сврхом са којом је ова Мјера изречена.

У служби провођења ове Мјере Подносилац пријаве ће именовати интерног надзорног службеника који прати спровођење правила, ревидира одступања те исте контролише.

Кроз уговорне и дисциплинске мјере запослени потписују посебне клаузуле о повјерљивости, гдје непоштивање механизма може довести до санкција, отказа или правних посљедица.

БХ Телеком се обавезује да ће КонкурENCIЈском савјету доставити усвојени интерни правилник којим се осигуравају механизми провођења мјере спрјечавања протока информација у року од 90 дана од дана затварања трансакције.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Интенција изрицања ове Мјере од стране КонкурENCIЈског савјета је била успоставити механизме осигурања спречавања протока информација између БХ Телеком и Telemach, у праву тржишне конкуренције под називом кинески зид, енгл. *Chinese wall*, између запослених БХ Телеком и Telemach укључених у пословање БХ Телеком с једне стране те Telemach с друге стране, а у погледу свих пословно осјетљивих података (чија имена ће бити достављена независном ревизору и КонкурENCIЈском савјету) везано за извјештавање о пословним резултатима, финансијским подацима потребним за консолидацију те подацима потребним за остварење синергијских учинака између Учесника концентрације.

Подносилац пријаве је изразио мишљење да је мјера КонкурENCIЈског савјета радикално постављена обзиром да спрјечава проток свих информација изузев извјештавања о пословању те у потпуности ограничава било какве синергијске ефекте пословања групације у периоду од 5 година, што доводи у питање вриједност саме трансакције и дугорочни план пословања групације.

Појам синергијски учинци у овом контексту означавају учинке који ће настати као посљедица концентрације, а који ће допринијети ефикаснијем пословању, смањењу трошкова и повећаном понудом за потрошаче, квалитетнијим услугама те ширем спектру услуга који ће учесници концентрације моћи пружити. Начин на који је КонкурENCIЈски савјет поставио кинески зид је оставио Telemach без могућности да сам настави пословање обзиром да се у свом пословању до сада, ослањао на рад повезаних друштава унутар United Групе.

Подносилац пријаве је истакнуо да практично од самог почетка реализације аквизиције, са циљем миграције са ТСА сервиса, успостави сарадњу на нивоу техничких тимова учесника концентрације која је предуслов да се омогући континуитет технолошких операција, а самим тим и континуитет пословања.

Подносилац пријаве је образложио, а КонкурENCIЈски савјет уважио да кинески зид треба да буде наметнут у подручјима гдје постоји опасност од размјене повјерљивих, конкурентски осјетљивих информација, посебно оних који се односе на цјеновне стратегије, индивидуалне уговоре с корисницима и пословне планове те је довољно да се постави организацијске, техничка и процедурална баријера између учесника концентрације у тим сегментима.

Уважено је и да је рок од 30 (тридесет) дана за усвајање правилника којим ће цијели механизам бити регулисан и примјењив кратак, обзиром на поступак израде и процедуре доношења, исти је одређен на 90 дана.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 4 - Подносилац пријаве се обавезује да како самостално тако и са Циљним друштвом неће преузети већинску контролу над другим привредним субјектима пружаоцима телекомуникацијских услуга, који послују на тржишту Босне и Херцеговине или дијеловима привредних субјеката.

У случају измијењених околности и оправданих разлога, учесници концентрације могу захтијевати измјену Рјешења у погледу ове Мјере.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Првобитно КонкурENCIЈСКИ савјет је предложио мјеру којом се обавезују учесници концентрације да неће преузимати радње у циљу куповине или преузимањима већинске контроле над другим привредним субјектима пружаоцима телекомуникацијских услуга који послују на тржишту Босне и Херцеговине или дијеловима привредних субјеката. На горе наведени приједлог КонкурENCIЈСКОГ савјета Подносилац пријаве је упутио приједлог да се направи изузетак од овог ограничења на начин да се омогући потенцијална куповину друштва које испуњава критеријум „посрнула фирма“ (*failing-firm defence*) према ЕУ смјерницама 2004/Ц 31/03. КонкурENCIЈСКИ савјет се изјаснио током састанка (записник број: УП – 01-26-1-003-69/25, стр 17) да овај изузетак не прихвата.

БХ Телеком је након тога преложило да се формулација „неће преузимати радње у циљу куповине или преузимањима већинске контроле над другим привредним субјектима“ замијени са „неће преузети већинску контролу над“, што је од стране КонкурENCIЈСКОГ савјета прихваћено.

БХ Телеком је у поднеску број: УП – 01-26-1-003-76/25, након састанка, унутар ове Мјере додао и реченицу „У случају измијењених околности и оправданих разлога, учесници концентрације могу захтијевати измјену Рјешења у погледу ове Мјере,“ коју је КонкурENCIЈСКИ савјет прихватио те је иста саставни дио Мјере 4.

Имајући у виду да провођењем предметне концентрације јача већ постојећи доминантни положај учесника концентрације, што показују процентуално изражена тржишна учешћа учесника на релевантном географском тржишту, а посебно дијеловима истог, КонкурENCIЈСКИ савјет је препознао опасност од могућег додатног јачања у случају нових аквизиција те са том намјером изрекло Мјеру 4. Свакако препознајући тржиште пружања телекомуникацијских услуга као динамично и подложно иновацијама, имајући у виду да се Мјера односи на период од 3 године од потписивања купопродајног уговора, те евентуалним приликама али и околностима на тржишту које могу резултирати бенефитима по тржишну конкуренцију, а у крајњој инстанци и по кориснике, КонкурENCIЈСКИ савјет је оставио могућност учесницима да у случају потребе затраже измјену ове Мјере.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 5 - Подносилац пријаве се обавезује да привредни субјекат Telemach неће аплицирати за Дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: С обзиром да тржиште пружања мобилне телефоније није било предмет поступка јер Циљани привредни субјекат не дјелује на овом тржишту КонкурENCIЈСКИ савјет није ни прикупљао податке који се односе на тржишна учешћа телефонских услуга у мобилној телефонији. Ипак, узимајући у виду да, према подацима РАК-а из документа *Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација 01.01.2024 – 31.12.2024. године* тржишно учешће привредног субјекта БХ Телеком према критеријуму броја активних корисника самостално у 2024. години износи око 44%. У том смислу Подносилац пријаве концентрације се обавезује да привредни субјекат Telemach неће аплицирати за Дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Ова мјера има за циљ спрјечавање ограничавања тржишне динамике, иновација и цјеновног такмичења, а тиме и заштита дугорочних интереса корисника.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 6 - Подносилац пријаве концентрације се обавезује да у дефинисаном року од 18 мјесеци изврши продају једног дијела Циљног друштва (Telemach) с циљем смањења тржишног учешћа фиксног интернета привредног субјекта Telemach унутар Босне и Херцеговине за три процентна поена у односу на постојеће стање.

Подносилац пријаве је дужан да у року од 30 дана по истеку рока од 18 мјесеци од провођења концентрације достави КонкурENCIЈСКОМ савјету извјештај о испуњењу дефинисане мјере сачињен од стране независног ревизора, а КонкурENCIЈСКИ савјет може продужити рок за провођење ове мјере за додатни временски рок, уз услов да је недвосмислено и јасно доказано да је субјект правовремено, одговорно и транспарентно провео активности с циљем испуњења мјере дефинишући фер, коректну и тржишно дефинисану продајну цијену дијела привредног субјекта Telemach.

КонкурENCIЈСКИ савјет је уважио приједлог Подносиоца пријаве те је умјесто првобитног рока од 12 мјесеци за испуњење Мјере 6 одредио рок од 18 мјесеци, са могућношћу продужења.

Рок извршења: 18 (осамнаест) мјесеци од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора, са могућношћу продужења за додатни временски рок.

Образложење: Према критеријуму остварених прихода на тржишту пружања услуге приступа Интернету тржишно учешће Подносиоца пријаве у периоду 2022. - 2024. годину износило је око 30% док је тржишно учешће привредног субјекта Telemach, заједно са повезаним друштвима, износило око 18%. Слиједом наведеног, посматрајући збирно тржишне учешћа учесника концентрације у периоду од 3 године предметна концентрација ће ученицима донијети учешће од око 47% са тенденцијом повећања

тржишног учешћа (2022. године заједничко тржишно учешће износило је 46,4%, 2023 удио од 47,58 % док је 2024. тржишно учешће износило 48,1%).

Тржишно учешће учесника концентрације према броју прикључака фиксног широкопојасног приступа Интернету по кварталима у 2024. години на тржишту Босне и Херцеговине је чак и веће те износи преко 50%, од чега је учешће Подносиоца пријаве преко 30%, а Циљног друштва преко 20%, стога је Мјера 6 наложена као мјера која има за циљ смањење тржишног учешћа фиксног интернета привредног субјекта Telemach како не би дошло до даљег раста и јачања учесника концентрације на овом тржишту.

На основу горе наведеног Конкурентијски савјет је одлучио као у тачкама 2.1. – 2.6. диспозитива овога Рјешења.

22. Обавеза ангажовања независног ревизора

Подносилац пријаве БХ Телеком је, у складу са закључцима са одржаног састанка, дужан у року од 60 дана од дана потписивања купопродајног уговора доставити приједлог 3 (три) повјереника/независног ревизора, који ће пратити испуњење мјера наложених овим рјешењем те који ће Конкурентијском савјету подносити писани извјештај о резултатима извршеног надзора провођења мјера једном годишње, а по потреби и чешће, уз услов доставе релевантне документације којом се доказује квалифицираност предложеног независног ревизора за праћење провођења мјера, услова и рокова које је одредио Конкурентијски савјет, а при чему независни ревизор мора бити стручњак за тржиште телекомуникација.

Повјереник /независни ревизор треба бити реномирана и искусна правна особа која покрива више сегмената стручности потребних за надзор укупности свих мјера и услова и која није персонално ни капитално повезана са учесницима концентрације, која посједује потребне квалификације за извршење тог посла и која не смије бити изложена или постати изложена сукобу интереса.

Повјереник ће бити дужан да након што буде именован достави Конкурентијском савјету Нацрт споразума о мандату повјереника са привредним субјектом БХ Телеком, План рада повјереника, приједлог чланова тима повјереника са водитељем / водитељицом тима и с њиховим контактима (име и презиме, број фиксног и мобилног телефона, адресу електронске поште), биографије чланова тима са придруженим референцама, нарочито у односу на тржиште телекомуникација, ознаку члана / чланице тима који ће бити задужен /а за комуникацију са Конкурентијским савјетом (име и презиме, број фиксног и мобилног телефона, адресу електронске поште), доказ (изјаву) да Повјереник (ревизорска кућа у којој је запослен) потврђује да није лично или капитално повезан са учесницима концентрације, те да неће бити изложен или постати изложен сукобу интереса при провођењу послова повјереника у конкретном предмету, доказ (изјава) којом Повјереник ревизорска кућа у којој је повјереник потврђује да за вријеме пројекта обављања услуга повјереника, чланови тима неће бити ангажовани на другим пројектима или пословима који су везани за учеснике концентрације.

Именовани повјереник ће бити обавезан поднијети први почетни извјештај о провођењу мјера Конкурентијском савјету у року од годину дана од дана закључивања купопродајног уговора којим стиче власништво над привредним субјектом Telemach.

Током периода провођења мјера, рачунајући од дана подношења првог, почетног извјештаја, ревизор ће бити у обвези да сваких годину дана КонкурENCIЈском савјету подноси извјешај о проведеним мјерама наложеним овим Рјешењем.

Трошкове обављања послова повјереника у цијелости сноси привредни субјекат БХ Телеком.

Након запримања приједлога од стране БХ Телеком, КонкурENCIЈски савјет ће, након што размотри достављене приједлоге те оцијени који од приједлога најадекватније може одговорити задатку, посебним актом именовати истог.

На основу горе наведеног, КонкурENCIЈски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива овога Рјешења.

23. Одлука КонкурENCIЈског савјета

КонкурENCIЈски савјет је разматрао укупне ефекте провођења предметне концентрације на тржиштима која су обухваћена истом, узимајући у обзир релевантне одредбе Закона и подзаконских аката.

На основу оцјене података садржаних у Пријави концентрације, очитовања Подносиоца пријаве током цијелог поступка, одржане усмене расправе и састанка, утврђене структуре релевантног тржишта, с обзиром на постојеће и потенцијалне конкуренте, улазне и излазне баријере тржишта пружања телекомуникацијских услуга, општих показатеља о тржишним учешћима на релевантним тржиштима, прибављених података и очитовања од стране лица која су доставила своја очитовања на Обавјештење КонкурENCIЈског савјета о пријави концентрације, доставом података и информација од стране РАК-а као регулаторног тијела на релевантном тржишту, постконцентрацијских тржишних учешћа учесника концентрације, очекиваних ефеката концентрације у смислу користи за потрошаче и других расположивих података, сазнања и доказа, као и резултата проведене правне и економске анализе у овом предмету, водећи рачуна о свим конкретним чињеничним, правним и привредним околностима, КонкурENCIЈски савјет је одлучио да је у конкретном случају ријеч о условно допуштеној концентрацији у смислу члана 18. став 3. Закона.

КонкурENCIЈски савјет је стога одлучио као у тачки 1. диспозитива овог Рјешења.

Анализом тржишних учешћа учесника концентрације на релевантним тржиштима у производном смислу на подручју Босне и Херцеговине, а посебно на одређеним дијеловима географског тржишта у Федерацији Босне и Херцеговине КонкурENCIЈски савјет је утврдио да је ријеч о концентрацији која се може одобрити само уз испуњавање врло строгих и обухватних мјера и услова за отклањање могућих негативних ефеката концентрације на тржишну конкуренцију на тржишту пружања услуга фиксна телефонија, интернет те пружање услуга аудиовизуелног садржаја у Босни и Херцеговини.

КонкурENCIЈски савјет је као релевантно тржиште у географском смислу одредио тржиште Босне и Херцеговине имајући у виду да се ово тржиште у правно економском смислу може посматрати интегрално. У прилог томе је чињеница да РАК као агенција која дјелује на државном нивоу, између осталог, издаје дозвола за обављање дјелатности

даваоца приступа интернету, за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија као и дозволе за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга. Међутим, у прилог одлуци одобрења концентрације као условне и са мјерама је и чињеница да провођењем предметне концентрације БХ Телеком додатно ојачава свој доминантан положај у Федерацији Босне и Херцеговине, обзиром да је његово претежно дјеловање и пружања услуга на овом подручју, гдје аквизиција доводи до смањења постојећег нивоа тржишне конкуренције са ефектом повећања асиметрије тржишта у географском смислу кроз повећање тржишне моћи учесника концентрације.

Приликом оцјене концентрације као условно допуштене КонкурENCIЈСКИ савјет је узео у обзир постојање стварне тржишне конкуренције (Табела 2 – 13) али и потенцијалне конкуренције, што је било потребно како би се утврдило под којим условима нови тржишни учесници могу ући на релевантно тржиште, у смислу правних, економских и других баријера приступа тржишту.

За улазак на тржиште фиксне телефоније нема законских препрека. Правно лице које жели ући на тржиште фиксне телефоније треба да прибави дозволу РАК-а за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга. Правилем 68/2013 о обављању дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга прописани су услови за стицање права и основна правила за обављање дјелатности комерцијалног даваоца фиксних јавних телефонских услуга.

Ипак, улазак на тржиште фиксне телефоније није могућ одмах јер се ради о технички компликованој услузи и потребно је посједовање раширене приступне мреже. Привредно лице које жели ући на тржиште, прије почетка пружања услуге, има значајније инвестиције прије свега у развоју мрежне инфраструктуре (изградња властите приступне мреже до крајњег корисника захтјева велика фиксна улагања за чије провођење је потребан дужи период). Главни покретач за инвестиције у властиту приступну инфраструктуру је довољан број корисника и густоћа корисника (груписање корисника на одређеној локацији како би се остварила економија обима и како би трошкови изградње мреже по корисника били мањи).

Чланом 18. Закона о комуникацијама, дефинисано је да оператор са значајном тржишном снагом омогућава другим корисницима приступ својој јавној телекомуникацијској мрежи или развезаним дијеловима такве мреже. Улазак на тржиште широкопојасног приступа интернету, као и у случају тржишта фиксне телефоније захтјева значајније инвестиције у развоју мрежне инфраструктуре.

За улазак на тржиште широкопојасног приступа Интернету путем фиксних мрежа, правно лице је обавезно прибавити дозволу РАК-а за обављање дјелатности даваоца приступа Интернета. С обзиром да се ради о систему опште дозволе РАК је става да њено добијање не представља баријеру уласка на тржиште.

У складу са чланом 3. став (3) Закона о комуникацијама, РАК је надлежан за регулисање емитерских и јавних телекомуникационих мрежа и услуга, укључујући издавање дозвола и утврђивање цијена.

На основу наведеног члана, РАК је донио правило 79/2016 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. Правилем су дефинисани

критерији за пружање услуге, као и права и обавезе пружаоца услуга дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у Босни и Херцеговини.

За пружање услуга, правни субјекат је обавезан прибавити од РАК-а дозволу за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. С обзиром да се Дозвола додјељује на неексклузивној основи РАК сматра да њено добијање не представља баријеру уласка на тржиште. Такође, посједовање дозволе за обављање дјелатности оператора јавних електронских комуникацијских мрежа није услов за добијање дозволе за дистрибуцију. Оператери који не посједују властиту мрежу треба да склопе уговор о изнајмљивању јавне електронске комуникацијске мреже са лиценцираним оператором.

Слиједом наведеног, са аспекта потенцијалне конкуренције, не постоје правне препреке приступу релевантном тржишту предметне концентрације што је фактор који је ишао у корист условног одобрења предметне концентрације али приступ тражи значајније инвестиције прије свега у развоју мрежне инфраструктуре за чије провођење је потребан одређени временски период.

Међутим, обзиром на околности овдје је потребно да се вратимо на стварну чињеничну конкуренцију обзиром да се намеће потреба дефинисања самог постојања али и процјене замјењивости производа/услуге

Према члану 8. став (3) Одлуке о утврђивању релевантног тржишта процјена да ли се нека услуга/производ може сматрати замјенским (супститутотом) доноси се са гледишта купца, односно потрошача.

Иако на тржишту Босне и Херцеговине постоје још два *incumbent* оператора – Мтел и ХТ Еронет, те одређени број алтернативних оператора, као стварне конкуренције, према величини тржишног учепћа и тржишној снази оператора учесника концентрације, приликом процјене предметне концентрације постојала је основана сумња да ли корисници услуге ових привредних субјекта фактички могу, а онда и цјеновно и временски прихватљиво, узети као супститут у случају могућих негативних ефеката провођења концентрације.

Свјестан те чињенице, БХ Телеком је на позив КонкурENCIЈског савјета дана 04.08.2025. године доставио свој приједлог мјера, услова и рокова за примљен под бројем УП – 01-26-1-003-68/25 које се тичу организационог, тржишног и технолошког аспекта предметне купопродаје те је током поступка интензивно сарађивао са КонкурENCIЈским савјетом и мијењао првобитни приједлог мјера уважавајући примједбе КонкурENCIЈског савјета те је коначна верзија мјера и услова највећим дијелом резултат приближавања ставова Подносиоца пријаве са једне стране и КонкурENCIЈског савјета са друге, што је и представљено кроз рјешење.

Оцјењујући коначни приједлог мјера и рокова за њихово испуњење реалним и довољним за уклањање свих потенцијалних негативних ефеката предметне концентрације, КонкурENCIЈски савјет је изрекао сет Мјера 1-6 те донио одлуку као у тачки 2. диспозитива овога Рјешења.

Како је то већ напријед речено, КонкурENCIЈски савјет је при оцјени прихватљивости коначних мјера и рокова за њихово испуњење узео у обзир приједлоге и мишљења трећих

лица која су своје мишљења и реакције на предметну концентрацију доставили КонкурENCIЈском савјету кроз очитовање на објављено Обавјештење о Пријави концентрације број: 01-26-1-003-24/25. Нека од тих мишљења су се односили на претходну регулацију релевантног тржишта који су у битноме у надлежности секторског регулатора. Стога је КонкурENCIЈски савјет у оцјени прихватљивости мјера за отклањање негативних ефеката предметне концентрације нарочито узео у обзир сарадњу са РАК-ом те у том смислу успоставио врло интензивну међуагенцијску сарадњу.

У сваком случају, треба узети у обзир да је Закон предвидио могућност да КонкурENCIЈски савјет, по службеној дужности и на захтјев странке, може измијенити рјешење када странке не могу испунити неке од услова или крше неку од мјера одређену рјешењем КонкурENCIЈског савјета, због околности које се нису могле предвидјети и избјећи и које не зависе од воље странака (члан 18. став (8) Закона).

Подносилац пријаве БХ Телеком је, у складу са закључцима са одржаног састанка, дужан у року од 30 дана од дана потписивања купопродајног уговора доставити приједлог три повјереника /независног ревизора, који ће пратити испуњење мјера наложених овим рјешењем. Ово питање није ријешено предметним рјешењем обзиром да Подносилац пријаве, као јавно предузеће, мора провести поступак јавне набавке, како би по јасно прецизираним критеријима одабрао 3 (три) ревизора, додатно уз услов да то не буде нити једно правно лице која је сада или је била ангажовано код Подносиоца пријаве.

КонкурENCIЈски савјет је стога одлучио као у тачки 3. диспозитива овог Рјешења.

С обзиром да до доношења овог рјешења још увијек није био достављен потписан уговор о купопродаји те је правни основ предметне концентрације заснован на потписаном Писму намјере, привредни субјекат БХ Телеком обвезан је да одмах а најкасније у року од 8 дана од потписивању уговора о купопродаји привредног субјекта Telemach, исти достави КонкурENCIЈском савјету у оригиналу или у овјереној копији на једном од службених језика у Босни и Херцеговини.

КонкурENCIЈски савјет не доноси одлуку о купопродаји, односно аквизицији, него врши процјену намјераване концентрације те анализира ефекте који за посљедицу могу значајно нарушавати тржишну конкуренцију, а према критеријумима прописаним чланом 17. Закона.

КонкурENCIЈски савјет је стога одлучио као у тачки 4. диспозитива овог Рјешења.

24. Административна такса

Подносилац пријаве на ово Рјешење, у складу са чланом 2. став (1) тарифни број 107. став (1) тачка д) подтачка (2) Одлуке о висини административних такси у вези с процесним радњама пред КонкурENCIЈским савјетом («Службени гласник БиХ», број 30/06, 18/11 и 75/18), је дужан платити административну таксу у укупном износу од 50.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

На основу горе наведеног, КонкурENCIЈски савјет је одлучио као у тачки 5. диспозитива овога Рјешења.

25. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољен жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Предсједница

Нинела Салихбашић